

## رساله

### اثبات مظاهر مقدسه الميه

که حسب الامر محفل مقدس سر روحانی ملى بهائیان  
ایران شیدالله اركانه تنظیم گردیده و پس از  
تصویب لجنه مجلسه ملی نشریات امری منتشر  
شد، است .

=====  
|| لجنه ملی نشرآثار امری  
||  
=====

طهران - ایران

سنی ۴۰ + ابدیع

فهرس "رساله" اثبات مظاہر مقدسه الٰهیه  
مشتمل بر سه فصل فصل اول مشتمل بر سه مطلب است از  
اینقرار؛  
مطلوب اول - چون عرفان ذات غیب ممتنع و محال است عرفان  
مظاہر مقدسه الٰهیه عین عرفان الله است .  
مطلوب دوم مظاہر مقدسه الٰهیه از حیث حقیقت واحدندواز  
جنیه جسمانی متعدد و متفاوت  
مطلوب سوم - مظاہر الٰهیه بمنزله شموس هستند  
فصل دوم - مشتمل بر نه مطلب از اینقرار  
مطلوب اول - مظاہر مقدسه <sup>مر</sup>بیان اسمانی هستند  
مطلوب دوم - در اثبات حضرت ابراهیم  
مطلوب سوم - حضرت موسی  
مطلوب چهارم - حضرت زردشت  
مطلوب پنجم - بودا و کنقوسیوس  
مطلوب ششم - حضرت مسیح  
مطلوب هفتم - حضرت رسول  
مطلوب هشتم - حضرت باب  
مطلوب نهم - حضرت بهاء الله  
فصل سوم - اثبات مظاہر مقدسه از کتب مقدسه مشتمل بر  
سه مطلب از اینقرار؛

مطلوب اول — انبات حضرت مسیح از تورات  
 مطلوب دوم — انبات حضرت رسول از تورات و انجیل  
 مطلوب سوم — انبات حضرت با ب و جما لبارک از تورات و انجیل  
 و قران

خاتمه — یکی از خطابه های حضرت عبدالبهاء در رساره  
 حقانیت مظاہر مقدسه الهیه که در مرلمه اسکندریه در هوتل  
 ویکتوریا ازلسان اطهر جاری گردید.

### پایان رساله

چون قارئین محترم بمندرجات این رساله بنحو اجمال اطلاع  
 یافتنند در این مقام بشرح و تفصیل مطالب مذکوره پرداخته و —  
 نظر را برای بانصف را بمسائل مهمه مندرجه در این رساله محظوظ  
 میدارد "خوانند کان گرام براى طلاع از سایر تعالیّات  
 مبارکه حضرت بهاءالله و شرح و بسط هر یک بساير رساله ها  
 که برای انها تنظیم گردیده مراجعه فرمایند زیرا برای هر یک  
 از تعالیّات مبارکه در رساله جد اگانه از نصوص مفسد سه و بیان  
 مبارکه مطالبی استخراج و تنظیم شده است

طهران ۱۰۴ — بدیع

اسراق خاوری

فصل اول - مطلب اول در بیان اینکه چون عرفان ذات  
 غیب ممتنع و محال است عرفان مثلاً مقدم سه الهیه عین عرفان الله  
 است حضرت بهاء الله میفرما یند قوله العزیز (۱)  
 ”حمد مقدم س از عرفاً ممکنات و منزه از اراد را ک مدرکات ملیک عز  
 بی مثالی را سزا است که لم یزل مقدم س از ذ کرد ون خود بوده ولا یزال  
 متعالی از وصف ما سوی خواهد بود . احدی بسم ما و اذ کر ش کما  
 هو ینبغی ارتقان جسته . و نفسی بمحابی و صفحش علی ما هو علیه  
 عروج ننموده را ز مرشانی از شئونا تعز احد یتش تجلیات قدس  
 لانها یة مشهود کشته را ز هر ظهوری از ظهورات عزقد رتش انوار  
 لا بد ایه ملحوظ آمد . چه بلند است بدایع ظهورات عزسلطنت  
 او که جمیع انجیه د راسمانها و زمین است نزدادنی تجلی ان محمد و  
 صرف کشته و چه مقدار مرتفع است شئونات قدرت بالله ایه او که جمیع  
 انجیه خلق شده از اول لایل الی آخر لایخرا ز عرفان اد نی آیه  
 آن عاجز و عاقر بوده خواهد بود هیا کل اسماء لب تشنه د روایتی  
 طلب سرکردان و مظاهر صفات در طور تقدیس رب ارمنی برلسان  
 موجی از طلطام رحمت بی زوالش جمیع ممکنا ترا بطری از عزه استی مزین  
 نموده و نفعه از نفعات رضوان بی مثالش تمام موجود اترا بخلعت  
 عزقد سی مکرم داشته و پرشحه مدل فحه از قمقام بحر مشیت سلطان

---

(۱) مجموعه بزرگ طبع مهر

احد یتش خلت لانهایه بما لانهایه را زعدم محض بصرصه وجود  
آورد علم یزل بدایع جود شر اتعطیل اخذ ننموده ولا یزال ظهورات  
قیض فضلش را وقوف ندیده ازاول لا اول خلت فرموده والی آخر  
لا آخر خلت خواهد فرمود و در هر دوی ازاد و رکوری از اکوار  
از تجلیات ظهورات قطرتها بدبیع خود خلت راجدید فرموده تا  
جمیع انجه د رسماوات وار نینند چه از آیات عز آناتیه و چه از -  
ظهورات قدس انفسیه ازیاده رحمت خمخانه عز احد یتش محروم  
نماند و از رشحات نیوضات سحاب مگرمتش ما یوس نکردند چه  
قد رمحید است بدایع عضل بی منتها یشن که جمیع آفرینش را حافظه  
نموده برمقامیکه ذره د رملک مشهود نه مکرانکه حاکم است از -  
ظهورات عز احد یت او نا طق است پتنای نفس ازومد ل است  
برانوار شمس وحدت او و بشانی صنیع خود را جامع و کامل خلت  
فرموده که اکر جمیع صاحبان عقول و افکاره اراده معرفت پست  
ترین خلت اور اعلای ما همو می نهادند جمیع خود را تا صرر عجز می شاند  
نهایند تاچه رسد بمعنیت ان انتاب عز حقیقت و ان ذات غیب  
لایدرک عرنا ن عرقه و باوغ بالغا ووصف فصحاء جمیع بخلق او  
را ببع بوده وخواهد بود صد هزار دیموسی د رطیور طلب بندای لن  
ترانی منصف و صد هزار برق القدس درسما قرب از اصفهان  
کلمه لن تعریفی مخاطب لم یزل بخلوت قدیس و تنزیه د رمکمن

ذات مقد س خود بوده ولايال بسموتمنیح وترفیع د رمخزن گینونت  
خود خواهد بود متحارجان سماء غرب عرفانش جزیسرمنزل حیرت  
نرسیده اند وقاددان حرم قرب ووصلش جزیوادی عجزو حسرت  
قدم نگذارد اند چه قد رمت حیراست این ذره لاشی از تهمت  
د رغمرات لجه، قد س عرفان تو وجهه مقدار عاجزا ستا ز تفکر د رقد رت  
مستودعه د رظمه رات صنع توا کریکویم ببصر خود رانبیند  
چکونه تورا بیند واکریکویم بقلب ادرارک شوی قلب عارف بمقامات  
تجلى د رخود نشند، چکونه تورا عارف شود اکریکویم معروفی تو مقد س  
از عرفان موجودات بوده واکریکویم غیر معروفی تو مشهود ترازانی که  
مستورو غیر معروف مانی اکرچه لم یزل ابوا ب تفضل ووصل ولقایت  
بروجه ممکنات مفتح و تجلیات انوار جمال بیمثالت بر اعراض وجود  
از مشهود و مفقود مستوی مع ظهورا ین فضل اعظم و عنایت اتم  
اقوم شهادت میدهیم که ساحت جلال قدست از عرفان غیر مقد س  
بوده وبساط اجلال انس است از اراد راک ما سوی منزه خواهد بود  
بکینونت خود معروفی و بذاتیت خود موصوف وجهه قد راز هیا کل  
عز احادیه که در پیدا، هجر و فراقت جان باخته اند وجهه مقدار  
از ارواح قدس صمدیه که در صحرای شهود مبهوت گشته اند  
بساعث ات با کمال طلب و استیاق از شعله ملتهبه نار فراق محترق  
شد، وجهه بسیار از احرار که بر جای وصال جان داده اند

نه ناله وحنین عاشقین بساحت تدست رسد ونه صیحه وند به  
قادصین ومستاقین بمقام قربت درآید وچون ابواب عرمان و  
وصول بان ذات قدم مسدود و منع شد محض جود وفضل در  
هر عهد و عصر افتتاب عنایت خود را زمشرق جود و کرم برهمه اشیاء  
مستشرق فرموده و ان جمال عز احادیه را زما بین بزید خود منتخب  
نمود و بخلعت تخصیص مخصوص فرموده لاجل رسالت تاحدایت  
فرماید تمام موجودات را بسلسل کوتربی زوال و تسنیم قدس بی مثال  
تاجیمین ذرات اشیاء از کد و رات غفلت و هیچ پاک و مقد من شده  
بجز بروت عزلقاء که مقام قدس بقاست در آیند او است مرأت اولیه  
و طراز قد میه و جلوه غیبیه وكلمه تمامه و تمام شاهرو بیطون سلطان  
احدیه و جمیع خلق خود را باطاعت او که عین اطاعة الله است  
مامور فرموده تمواجات ابحرا سمیه ازاراده اش ظاهر و ظهورات  
یعنای صفتیه از امرش با سرو عرفان موجودات و وصف ممکنات از  
اول لا اول الی آخر لا آخر راجع باین مقام بوده واحدی را زاین مقام  
بلند اعلی که مقام عرفان ولقای ان شمس احادیث و افتتاب حقیقت  
است تجاوز و ارتقا ممکن نه چه که وصول بخی بلا ید رک بالبد یه  
محال و ممتنع بوده پس تمواجات ان بحریاطن در ظاهر را بین ظهور  
سبحانی مشهود و اشرافات آن شمس غیب از افق این طلوع قدس  
صد انى من غیر اشاره طالع و ملحوظ و این کینونات مشرقه از صبح

احدیه را بحجهٔ ظاهر فرموده که دون انکینونات مشرقهٔ مرسله از ایمان به مثل آن عاجزو قاصر بوده‌اند تا احدی را در مجال اعراض و اعتراض ننمایند چه که من دون حجت و انسخه و پیرهان لائمه حجت الهی و پیرهان عز صمدانی بر هیاگل انسانی تمام نبوده و نخواهد بود ولکن تخصیص آن حجت با بات منزله و بآشارات ظاهره و باد و ن آن منوط و مشروط باراده‌ان سلطان مشیت بوده و خواهد بود بود و منوط و محلق باراده دون اونیوده حال ای طالبان‌هوای قرب قدس‌صدماهی بطلب تمام و جهاد و سعی کامل از سلطان جود و ملیک شهود مسالت نموده که شاید از طماطم یا میم‌جود و نشل خود تسکان را از سلسیل بیزراں و تسنیم بنمثال خود محروم نهارماید چه که جمیع مقامات مالانها یه عرفان و منتهی ثمره وجود انسان وصول و بلوغ باین رتبه بلند‌اعلی و مقام ارجمندابهی بوده جهادی باید تا از لامظا هر ان که الیوم عالم را احاطه نموده نارغ شده باصل شجرهٔ مرتفعه مبارکه الافائیز شوید که اینست تمام رستکاری واصل آن و حقیقت فوز بیداء و منتهای ان و دیکرانکه بایدان افتتاب وحدت و سلطان حقیقت را از ظهورات بوارق انوار مستشرقه ازان کینونت احدیه بشنا سند و عارف شوند چه که آن ذات اولیه بنفس خود قائم و معروف بود و حجت اوهم از نفس او نظاهر و لائع خواهد بود دلیل بر ظهور شمس‌همان انوار شمس است که از نفس خود

شمس لائع و مشرق و مصئی است و همچنین کل عباد بنقشه ما مور  
بعرفان آن شمس احادیه بود، انددیگرد راین مقام رد واعرا در  
ویا توجه و اقبال عباد برای احدی دلیل و حجت نبود، و نخواهد

بود

باری ای مؤمن بالله در هر راهه ای ناظری خود امروظه هرات  
ظاهره من عندا بوده تا از صراط الهی نلغزی مثلاً ملاحظه  
در انسان نماکها کرا برای خود او عارف مسوی در هر قیص که او را  
ملاحظه نمائی می شناسی ولکن اگر نظرید و ن اواز لباس و قیص  
داشته باشی هر ان ویومی که قیص تجدید شود از عرفان او -  
محتجب و منوع مانی پس نثار را از تحدیدات ملکیه و شئونات  
آفاقیه و ظهرات اسمائیه برداشته وباطل ظهور ناظریا شید  
که میاد اد رحین ظهر را باطل شجره محتجب مانید و جمیع اعمال  
وانعماً شما عاطل وباطل شود و از اثبات بنفی راجح شوید و شاعر  
بان نباشد و نحوذ بالله عن ذا لک فلتراقبن یاما لا البيان  
لتصرفو الظہور بنفسه وبما یظہر من عنده لابمادونه لان دونه  
لن یغنجیک ولو یکون کل من فی السموات والارض و هذا اخير النص  
منی علیکم ان انتم تقبلون باری بصر سرو شهاده را از توجه ما  
سوی الله باک و مقدس نموده تا بجمال اوند ره راهه ای هور فائز شود  
و بلقاً ای اونکه عین لقاء الله است مزروع کردید راین است قول

حقيقه سبقت نكرته اورا قولی واعقب در نیاید اورا باطلی لم یزل  
در مشکاة کلمات چون سراج منیر ریانی روشن ومضئی بوده و خواهد  
بود چه نیکوست حال نسیکه بنفس خود بانواراین نهیاً قدس -

صمدانی منیر گرد د فهنهیئاللهمارفین \*

(مجموعه بزرگ صحه ۳۴۰-۳۴۲) و نیز میفرما یند قوله العزیز )

” چون ما بین خلق و حق و حادث وقدیم وواجب و ممکن بهی چو جه  
را بعلم و منا سبب و مروأ ثقت و مثابه بہت نبوده و نیست لهداد ره عهد  
و عصر کینونت سازجی را در عالم ملک و ملکوت ظاهر فرماید و این  
لطیعه ریانی و د قیقهه صمدانی را ازد و عنصر خلق برما ید عنصر ترابی  
ظاهری و عنصر غیبی الهی و د مقام در او خلق فرماید یک مقام  
حقیقت که مقام لا ينطلق الا عن الله ریه است که در حدیث -

” میفرما ید ” لی مرح الله حالات انا هوانا الانا اانا و هو هو ”

و همچنین ” قف یا محمد انت الحبيب و انت المحبوب ” و همچنین  
میفرما ید ” لان فرق بینک و بینهم الا انهم عبادک ” و مقام دیک ر  
مقام بشریت است که میفرما ید ” ما اانا الا بشر مملکم و قل سبحان  
ربی هل كنت الا بشر ارسلا ” و این کینونات مجرده و حقاً بق  
منیره و سایط فیض کلیه اند و بهداشت کبری و ریویت عظمی  
مبعوث شوند که تا قلوب مشتاقین و حقایق صافین را بالهامت  
غیبیه و فیونهات لا ربیه و نسائم قدسیه از کد و رات عوالم ملکیه سازج  
و منیر گرد اند وائیده مقریین را از زنکار حدد و پاک و منزه فرمایند

تاود یعه الهیه که در حقایق مستور و مختفی کشته از حجاب  
ستروپرد ه خناچون ا شراق افتتاب نورانی از بجز الهمی سر براراد  
و علم ڈلہور براتلال قلوب واقعه برا فرازد وا زاین کلمات و -  
اشارات معلوم و ثابت شده که لابد در عالم ملک و ملکوت باید  
کینوست و حقیقتی ظاهر گرد دکه واسطه فیض کلیه مظہرا سرم  
الوهیت و رویویت باشد تا جمیع نام در ظلل تربیت آن آفتاب  
حقیقت تربیت کردند تا باینمقاد و رتبه که در حقایق ایشان  
مستودع است مشرف و فایز شوند اینست که در جمیع اعهاد  
وازمان انبیاء و اولیاء با قوت ریانی وقدرت صمدانی در میان  
ناس ظاهر گشته و عقل سليم در کزار ارضی نشود که نظر ببعضی  
کلمات که معانی انرا ادراک ننموده این باب مدادیت را مسدود  
انگارد و ازیرا ای شموس و انوار ابتداء و انتها ائی تعقل نماید  
زیرا فیضی اعظم از این فیض کلیه نبود و رحمتی اکبر از این رحمت  
منبسطه الهمیه نخواهد بود و شکی نیست که اکرد ریک آن عنایت  
و فیض اوزاعالم منقطع شود البته محدود کرد دلهذا لم یزل ابواب  
رحمت حق بروجه کون و امكان مفتوح بوده ولا یزال املا رعنایت  
ومکرمت از غمام حقیقت برا راضی قابلیات و حقایق واعیان متراکم  
و مفیض خواهد بود اینست سنت خدا من الا زل الى الا بد .  
حضرت عبد البهاء میفرما یند قوله الاحلى (۱)

”حقیقت الوهیت وکنه ذات احادیث تنزیه صرف و تقدیس بحث  
یعنی از هرستایشی منزه و مبرا است جمیع اوصاف اعلیٰ درجه وجود  
در ان مقام او هامست غیب منیح لا ید رک و ذات بحث لا یوصف  
زیرا ذات الہی محیط است و جمیع کائنات محاط والبتہ محیط  
اعظم از محاط لهدام حاط پی بمحيط نبرد و ادراک حقیقت ان -  
ننماید عقول هرچه ترقی کند و بمنتهی درجه ادراک رسدنها یت  
ادراک مشاهده آثار و صفات اود رعالم خلق است نه دعالم حق  
زیرا ذات و صفات حضرت احادیث در علو تقدیس است و عقول و -  
ادرادات راراہی با ان مقام نه السبیل مسد و الطلب مرد ود و این  
واضح است که مدرکات انسانیه فرع وجود انسان است و انسان  
آیت رحمانست چگونه فرع آیت احاطه بموجد آیت کند یعنی -  
ادرادات که فرع وجود انسان است بحضرت یزدان پی نبرد لهد ا  
آن حقیقت الوهیت مخفی از جمیع ادراکات و مستوراً ز عقول جمیع  
پشراست و صمود با ان مقام ممتنع و محال ملاحظه مینماییم که هر ما  
د و نی عاجز از ادراک حقیقت ما فوست مثلاً حجر و مرد رو شجرا نچه  
صمود نمایند ادراک حقیقت انسان نتوانند و تصور قوه باصره و قوه  
ساممه و سائر حوا س نکنند و حال انکه کل مخلوق ند پس انسان  
مخلوق چگونه پی بعیقت ذات پاک خالق بر داران مقام نه  
ادراک راراہی و نه بیان را اتساعی و نه اشاره را مجال و جوازی ندره

خاک را با جهان پاک چه کارو عقل محدود را باعطا لم نامحدود چه  
انتساب عجزت العقول عن ادرکه و حارت النتوس فی بیانه  
لاتدرکه الا بصاروهویدرک الا بصاروهواللطیف الخبر لهد ا  
د راین مقام هرذکروبیانی قاصر و در تصریف و توصیفی غیرلاپق  
و در تصوری ساقط و در تعمقی باطل ولی ان جو هرالجوا هرو حقیقة  
الحقائق و سرا لا سرارا تجلیات وا شرایقات و ظہور و جلوه د عالم  
وجبود است و مطالع ان اشراق و مجالی ان تجلی و مظا هران  
ظاهر و مصالح مقد سه و حقایق کلیه رکینونات رحمانیه اند که انان  
مرا یا ای حقیقی ذا مقدم سالمیه اند و جمیع کمالات و فیوضات  
وتجلیات از حق در حقیقت مذا هرقد سیه ظاهر و بیان  
مانند افتاد که در مرات صافیه لطیفه بجمیع کمالات و فیوضات  
سالم گرد و اکرگته شود که مرا یا مذا هرایفا بند و مصالح نیز  
اشراق مقصود این نیست که افتاد از علوت قدیس تنزل نموده  
و دراین آئینه مجسم کشته و یا انکه ان حقیقت نامحدود د راین  
مکان مشهود محدود گردیده است خفرا لله عن ذلك این اعتقاد  
طائمه مجسمه است یعنی هرجه اوصاف و نعموت و اسماء و صفات  
ذکر نمایم کل راجح باین مذا هراللهیه است اما بحقیقت ذات  
اللهیت کسی پی نبرد، تا اشاره نماید یا بیانی کند و یا محامدر  
نحوی ذکر نماید پس حقیقت انسانیه ایچه داند و یا بدر -

اد را کند ازا سماء وصنفات وکمالات راجع باین مذاہر مقدس  
است ورا هی بجا تئی دیکرند ارد السبیل مقطوع والطلب مرد ود  
مطلوب دوم - دریان اینکه مظاہر مقدسہ الہیہ از حیث  
حقیقت واحد ند وا زجنبه جسمانی متعدد ومتغاوت  
حضرت بھاء اللہ در کتاب مستھنا بایقان میفرما ید  
حاملان امانت احد یہ کہ در عوالم ملکیہ بحکم جدید وامرید یع  
ظاہر میشوند چون این اطیا ر عرش باقی از سماء مشیت الہی  
نازل میکردند و جمیع بر امر مبیرم ربانی قیام میفرما یند لہذا حکم یکنفس  
و یکذات را دارند چہ جمیع از کاس محبت الہی مشرویند و از ائمہ  
شجره توحید مرزوق و این مظاہر حرق را د و مقام مفررا است یکی مقام  
صرف تحرید و جو در تحرید و در این مقام اکرگل رابیک اسم و رسماً  
موسوم و موصوف نمائی باسی نیست چنانچہ میفرما یند " لانف رق  
بین احد من رسله زیرا که جمیع مردم را بتوحید الہی دعوت -  
میفرما یند و بکوثر فیض وفضل نامتناہی بشارت مید ہند و کل بخلع  
نبوت غائز و پرداز مکرمت مختارا بینست که نقطہ فرقان میفرما ید  
اما النبیون نانا و ہم چنین میفرما ید من آدم اول و نوح و موسی و -  
عیسی و ہمین مضمون را للعut علوی ہم فرمود ہ اند و امثال ایں  
بیانات کہ مشعر بر توحید انماقح تحرید است از مباری بیانات  
از لیه و مخازن لئا لی علمیہ ظاہر شد ہ و در کتب مذکور کشته و این  
دلل عات موافق حکم و مطالع امر ند و امر مقدس از حجبا ت کثرت و

عوارضات تعدد داشت اینست که میفرماید و ما امرنا الواحد و  
چون امر واحد شد البته مثلاً امر هم واحد ند و همچنین ائمه  
دین و سراجها ی یقین فرمودند اولنا محمد و آخرنا محمد و ارسلنا  
محمد باری معلوم و محقق انجناب بود که جمیع انبیاء هیاکل  
امرا الله هستند که در قمایی مختلطه ظاهر شدند و اگر بنظر لطیف  
ملاحظه فرمائی همه را دریک رضوان ساکن بینی و دریک هوا  
ظاهر و بیریک با ساط جالس و بیریک کلام ناطق و بیریک امرا مرا اینست  
اتحاد ان جواهر وجود و شموس غیر محمد و محمد و پس اکریکی از  
این مثلا هر قدر سیه بفرماید من رجوع کل انبیاء هستم صادق است  
۰۰۰ "انتهی و نیز حضرت پیرا الله (جمال مبارک) در

کتاب بدیع میفرمایند  
مثلاً هر احادیث از جهتی متعدد و از جهتی بذل هورات مختلطه ظاهر  
از آن جهت که کل از مشرق امر مشرق و من عند الله تکلم نموده اند  
و کل به تبلیغ ناس مأمور کشته اند کل واحد بوده اینست که  
میفرماید لانفرق بین احد منهم و در مقام دیگر که مقام شرایع  
واسم وجهات ملکیه است هر کدام با اسمی و شریعتی روییکل و هیئتی  
با هر شد اند و اکریدیده بصیرت ملاحظه نمائی و تعالی الله الذی  
لا الله الا هو که کل را بحقیقت واحد هو ظاهر و واحد و حرکت واحد  
و فعل واحد و عمل واحد و شریعت واحد و اسم واحد و رسم واحد  
مشاهد، تمامی ۰ انتهی

حضرت عبدالبهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱) "درمتلا هرمقد سه فیض قدیم مانند سراج است و حقیقت شاخصه بعثت به زجاج و یک بشری مانند مشکاة اگر مشکاة متهدم گرد د مصباح مستعمل است و مظاہر الهمیه مرایا ای متعدد است و استند زیرا شخصیت مخصوصه دارند امام جلی دراین مرایا یک شمس است معلوم است که حقیقت مسیحیه غیر از حقیقت موسویه است والبته حقیقت مقد سه ازید ایت واقف بر سرو وجود است و این طفولیت آثار بزرگواری ازان نمایش رو واضح است پس چنگونه میشود که با وجود این فیوضات و کمالات استشعار نباشد درمتلا هرمقد سه ذکر سه مقام کرد یم مقام جسد است و مقام حقیقت شاخصه و مظہریت کامله مثل شمس و حرارت و ضیائش و سائر نفوس نیز مقام جسد و مقام نفس ناطق میعنی روح و عقل دارند پس در مقاماتی که ذکر میشود من خوابیده بودم و مرور گرد نفحات الہی بermen و بیدار شدم مثل بیان حضرت مسیح است که میفرمایند جسد و حوزون است و روح مستبشریا انکه در مشقتم یاد رزاحتمن یاد رزحمتم اینها همه راجع به مقام جسد است دخلی باع حقیقت مشخصه ندارد و دخلی باع مذہریت حقیقت رحمانیه ندارد مثل ملاملا حظه میکنید که در جسد انسان هزار انقلابات حادث میشود و لکن رون ابد ای ازان خبرندازی ممکن در جسد انسان بعضی ازاعشا بکلی مختلف میشود

(۱) مفاوضات ص ۱۱۷

لکن جو هر عقل باقی و برقرار صد هزار افت بلبا س وارد میشود لکن  
برلا بس هیچ خدمتی نیست اینکه بیان میفرمایند جمال مبارک  
که در خواب بودم و نسیم برمن مرور نمود و من را بیدار کرد این  
راجع به جسد است در عالم حق زمان ماضی و مستقبل و حال نیست  
ماضی و مضارع و حال همه یکیست مثلاً مسیح میفرماید کان نفس  
البداء الکلمه یعنی بود و هست و خواهد بود چرا که در عالم حق  
زمان نیست زمان حکم برخلق دارد بحق حکم ندارد مثلاً در  
صلوة میفرماید نام تومقدس باشد مقصد اینست که نام تومقدس بوده  
و هست و خواهد بود مثلاً صبح و ظهر و عصر یا النسبه بزمین است  
اما در انتاب صبح و ظهر و عصر و شام نیست .

مطلوب سوم — در بیان اینکه مظاہر ترمذی سده الهمیه بمنزله شموس  
دستند \*

(۱) حضرت عبدالبهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱)  
” مثل شمس حقیقت مثل آتنا بست شمس خارج را مشارق و مطالع  
متعدد است روزی ازین سرلان طلوع نماید و وقتی ازین  
میزان زمانی ازین دلوا شراق کند و کمی ازین حمل پرتو  
ائشاند اما شمس شمس واحد است و حقیقت واحد هر یک اباب  
دانش عاشق شمسند نه مفتون مشارق و مطالع و اهل بصیرت  
طالب حقیقتند نه مظاہر و مصادر لهذا آننا بآذربایجان و مشرقی

(۲) مذاهب صفحه ۶۰

طلوع نماید ساجد کردند و حقیقت از هر نفس مقدسی ظاهر شود  
طالب شوند این نعمت همیشه بحقیقت پی برند و از انتاب جهان  
الهی محتجب نکردند عاشق آفتاب و طالب انوار دائماً توجه بشمس  
دارد خواه درین حمل بد رخدش خواه درین سرطان بیض  
بخشد خواه درین جوزا بتا بد اما جاهلان نادان عاشق بروجند  
و واله وحیران مشارق نه آفتاب و وقتی که درین سرطان بود توجه  
داشتند بعد از آفتاب بین میزان انتقال گرد چون عاشق برج  
بودند متوجه و متمسک بین شدند و محتجب از آفتاب چه که  
آفتاب انتقال گرد مثلاً یکوقتی شمس حقیقت ازین ابراهیمی پرتوی  
انداخت بعد درین موسوی شفقی زد و افقی روشن نمود بعد ازین  
مسيحي در نهایت قوت و حرارت واشرات طلوع گرد انان که طالب  
حقیقت بودند از حقیقت را در مرجادیدند ساجد شدند اما —  
آنها که متمسک با ابراهیم بودند وقتی که تجلی پر طور نمود و  
حقیقت موسی را روشن گرد محتجب شدند و آنها که متمسک  
بموسى بودند وقتی که شمس حقیقت از نقطه مسیحی در نهایت  
نورانیت جلوه ریانی گشته محتجب شدند و قس على ذلك

فصل دوم — مشتمل بر ۹ مطلب است از این قراراً

مطلوب اول در بیان اینکه مظاہر مقدسه الهیه مریبان حقیقی و  
کامل دستند حضرت عبدالبهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱)

(۱) مفاوضات

چون مانظر بوجود میکنیم ملاحظه مینماییم که وجود جمادی و  
وجود نباتی و وجود حیوانی و وجود انسانی کل او طراحت بمری  
هستند اگر زمینی مری نداشت، باشد جنکل میشود کیا ه بیموده  
میروید اما اگر دهقانی پیدا شود وزرعی نماید خرمنها بجهت  
قوت ذوی الارواح مهیا کرد د پس مطلع شد که زمین محتاج  
تریبیت دهقانست اشجار را ملاحظه کنید اگری مری بماند بی  
ثمر میشوند و اگری ثمر ماند بی فائد ه اند اما اگر در تحت تربیت  
افتدا ن درخت بی ثمر باشد و رختها تلغی میوه بواشد  
تربیت و ترکیب و بیوند میوه شیرین بخشد و اینها ادله عقلیه است  
است ایم اهل عالم را د لائل عقلیه لازم است و همه چنین د ر  
حیوانات ملاحظه نمایه اگر حیوان تربیت شود اهلی کرد د و چون  
انسان بی تربیت ماند حیوان کرد د بلکه اکراورا بحکم طبیعت  
کذاری از حیوان پستترشود و اگر تربیت کنی ملاحظه کرد د زیرا  
اکثر حیوانات این نوع خود را نخورند اما انسان در سو د ان  
در را واسطه افریقا این نوع خوبیش را بد ر د و بخورد پس ملاحظه  
کنید که تربیت است که شرق و غرب را در قلل حکم انسان میاورد  
تربیت است که این همه صنایع عجیبیه را ظاهر میکند تربیت  
است که این علوم و فنون عظیمه را ترویج مینماید تربیت است

که این اکتشافات ومشروعات جدیده را مینماید و اگر مری نبود  
بهیچوجه اینکونه اسباب راحت و مدنیت و انسانی تغراهم نمیشد  
اگر انسان را در بیانی بگذاری که ابناء نوع خویش را بینند  
شبیهه نیست که حیوان محض کرد د پس محلوم شد که مری لازم است  
لکن تربیت بر سه قسم است تربیت جسمانی تربیت انسانی و تربیت  
روحانی اما تربیت جسمانی بجهت نشوونمای این جسم است و ان  
تسهیل میمیشت و تحصیل اسباب راحت و رفاهیت است که حیوان  
با انسان در آن مشترکند و اما تربیت انسانی عبارت از مدنیت  
است و ترقی یعنی سیاست و انتظام و سعادت و تجارت و صنعت  
و علوم و فنون و اکتشافات عظیمه و مشروعات جسمیمه که مدارا مثیاز  
انسان از حیوان است و اما تربیت الهیه تربیت ملکوتیست و ان  
اکتسابات کمالات الهیه است و تربیت حقیقی آنست زیرا در راین  
مقام انسان مرکز سنجاق رحمنیه کرد د و مظہر "لنحملن انسانا  
علی صورتنا و شائنا " شوک و ان نتیجه " عالم انسانی است حال مایل  
مری میخواهیم که کنم مری جسمانی و هم مری انسانی و هم مری  
روحانی کرد د که حکم او را رجیع مراتب ناند باشد و اگر کسی  
بگوید که من در کمال عقل و اراده را کم و محتاج بان مری نیستم او منکر  
بدیهیات است مثل دائلی که بگوید من محتاج تربیت نیستم  
بحقل و نکر خود حرکت مینمایم و کمالات وجود را تحصیل میگم و متل

آنست که گوری کوید که من محتاج بچشم نیستم چونکه بسیار کوران استند که کذ ران میکنند پس واضح و مشهود است که انسان محتاج بصر بیست این مری بی شک و شبیه باشد ر جمیع مراتب کامل و ممتاز ز جمیع بشریا شد چه که اکرمیل سائر بشریا شد مری نمیشود علی الخصوص که باید هم مری جسمانی باشد و هم مری انسانی و هم مری روحانی یعنی نظم و تمثیت امور جسمانی دارد و دیگر اجتماعیه تشکیل کند تا تعاضد و - تعادون در محیست حاصل کرد و امور جسمانیه در جمیع شئون منظم و مرتب شود و همچنین تاسیس تربیت انسانی کند یعنی باید عقول و اعکار را چنان تربیت نماید که قابل ترقیات کلیه کردد و - توسعیح علوم و معارف شود و حقایق اشیاء و اسرار کائنات و خاصیات موجودات کشف کردد و روز بروز تعلیمات و اکتشافات و مشروقات ازد یاد یا بد و ازد حسوسات استد لال و انتقال بمحقولات شود و همچنین تربیت روحانیه نماید تا عقول و ادراک پی بهالم ماوراء الطبیعه بردا و استغاضه از نفعات مقدسه روح القدس نماید و بملاء علی ارتباط یا بد و حقایق انسانیه مثلا رسنوحات رحمانیه کرد دتا اینکه جمیع اسماء و صفات الہی د رمارات حقیقت انسان جلوه کند و آیه مبارکه لنعملن انسان علی صورتنا و مثنا لنا تحقق یا بد و این معلوم است که قوه بشریه از عهد چنین امر عظیم

برنیاید و بنتایج نکریه تکلیف‌چنین موهب نتوان نمود شخص واحد  
چگونه تاسیس این بنیان رقیع بی ناصرومیین تواند پس باید  
قوه معنویه رسانیه تایید گند تا بتواند آزمه ده این کار براید یک  
ذات مقدس عالم انسانی را زنده گند و هیات کره ارض را تغییر دهد  
و عقول را ترقی پخشد و نقوص را زنده نماید و تاسیس حیات جدید  
گند و اساسی بدمج وضع نماید نظم عالم دهد و ملل و امراض را در ظل  
رأیت واحد آرد خلق را از عالم تقاضی و روز ائل نجات دهد و —  
بکمالات فطیره و اگتسابیه تشویق و تحریض نماید البتہ این قوه  
باید قوه المهیه باشد تا آزمه ده این کار براید باید بانصاراف —  
ملاحظه کرد اینجا مقام انصاف است امیراکه جمیع دول و ملل  
عالیم با جمیع قوی و جنود ترویج نتوانند و اجرانگند یک نفس مقدس  
بی ناصرومیین اجرانماید آیا این بقوت بشریه ممکن است لا والله  
مثلما حضرت مسیح غرداوحید اعلم صلح و صلاح را بلند فرمود  
و حال انکه جمیع دول قاهره با جمیع جنود در این کار عاجزند  
ملاحظه کن که چقدر از دول و ملل مختلفه بودند مثل روم و فرانسه  
و آلمان و روس و انگلیز و سائرین کل درزیزیک خیمه در آمدند مقصد  
اینست که ظهور حضرت مسیح سبب الفت فيما بین این اقوام  
مختلفه گردید حتی بعضی ازان اقوام مختلفه که مومن بحضرت  
مسیح شدند چنان الفتی حاصل نمودند که جان و مالشان را

ندا ای یکد یگرگو ند تاد رزمان قسطنطین که او سبب اعلای امر  
حضرت مسیح شد و بعد پسیب غرضهای مختلفه بعد از مد تی باز  
اختلاف در میان افتاب مقصود این است که حضرت مسیح این ام  
راجح جمیع کردند اما بعد از مد تی مدید د ول سبب شدند که بـاز  
اختلاف حاصل شد اصل مقصود این است که حضرت مسیح با مروری  
موفق شد که جمیع ملوك ارض عاجزیون ند بجهت اینکه ملل مختلفه  
رامتحد کرد و عادات قدیمه را تغییر داد ملاحدله کنید میان رومان  
و یونان و سریان و مصریان و فنیکیان و اسرائیلیان و سائر ملل اروپ  
چقدر اختلاف بود حضرت مسیح این اختلافات را زائل کرد و مسیح  
سبب حب میان جمیع این قبائل شد هر چند بعد از مد تی مدید  
.. دول این اتحاد را بهم زدند لکن مسیح کار خود را کرد مقصود  
آنکه مردم کلی باید که مردم جسمانی و مردم انسانی و مردم روحانی  
باشد و ما فوق عالم طبیعت داریم و قوتی دیگر کرد د تا حائز مقام  
معلم الهمی شود و اکر چنین قوتی قد سیه بکار نبرد تربیت نتواند  
زیرا خود ناقص است چکونه تربیت کمال تواند مثلًا اکر خود نادان  
باشد چکونه دیگران را دانانماید و اکر خود ظالم باشد چکونه  
دیگران را عادل کند و اکر خود نا سوتی باشد چکونه دیگران را الهمی  
نماید حال باید با نصف بینیم این مظاهر الهمی که آمدند  
حائز جمیع این صفات بودند یانه اکر این صفات را نداشتند و

حائزین کمالات نبودند مری حقيقة نبودند پس باید بد لائل  
عقلیه بجهت عقلانبوت حضرت موسی ونبوت حضرت مسیح وسائر  
مثلا هرالهی را اثبات نمائیم واین دلائل وبراهین که ذکر میکنیم  
دلائل معقوله است نه منقوله بد لائل عقلیه ثابت شد که مریس  
در عالم در زنهاست لزوم است وان تربیت باید بقوه قدسیه حاصل  
گرد دشیمه نیست که ان قوه قدسیه وحی است وبا پن قوه  
که مافوق قوه بشریه است تربیت خلق لازمست .

مطلوب دوام — در اثبات نبوت حضرت ابراهیم  
حضرت بها ا الله میفرماید (۱) قوله العزيز  
” .. وبعد جمال خلیل کشف نقاب نمود و علم هدی مرتفع شد  
واهل ارض را بنورتی دعوت فرموده هرچه مبالغه در نصیحت  
فرمود جز حسد تمیز نیاورد و غیر غفلت حاصلی نبخشید الا الذین هم  
انقطعوا بكلهم الى الله و عرجوا بجناحی الا يقان الى مقام جعله  
الله عن الا دراك مرفوعا وتفصیل ان حضرت مشهور است که چه  
مقدار اعداء احاطه نمودند تا انکه نار حسد واعرا خپ افروخته شد  
ویحد از حکایت ناران سران الهی را از بلد اخراج نمودند چنانچه  
در حده رسائل و کتب مذکور است ” ..  
حضرت عبد البهاء میفرمایند (۲)

---

(۱) ایقان ص ۹-۸ (۲) مفاوضات

### حضرت ابراهیم

دارند ه این قوه و مويداين قوه از جمله حضرت ابراهيم بود و  
برهان براین انکه حضرت ابراهيم درین نهرین ازیك  
خاندان غافل از وحدانیت الهیه تولد یافت و مخالفت با ملت  
و دولت خویش حتی خاندان خود کرد جمیع الهمه ایشان را رد  
نمود فرد او حیدر مقاومت یک قوم قوی نرمود و این مخالفت و مقاومت  
سهول و آسان نه مثل اینست که کسی ایام نزد ملل مسیحیه که  
تمسک بتورات و آنجیل استند حضرت مسیح را رد کند و یاد ر  
دائمه پاپا کسی حضرت مسیح را استغفار الله دشنا کوید و —  
مقاومت جمیع ملت کند و در نهایت اقتدار حرکت نماید و انسان  
یک الله نداشتند بلکه بالله متعدد ه معتقد بودند و در حق  
آنان محاجزات نقل مینمودند لهذا کل بر حضرت ابراهيم قیام  
کردند کسی با اموال عاقبت نکرد مگر برادرزاده اش لوط ویکی دو نفر  
دیگر هم از شخصاً بعد در نهایت مظلومیت حضرت ابراهيم ازشدت  
تعریز اعداء اژدها خارج شد و فی الحقیقہ حضرت ابراهيم را اخراج  
بلکه نمودند ناقلع و قمع گردند و اثری از اوباقی نماند حضرت ابراهيم  
با یعن صفحات که از پرمقدم من است آمدند مقداد این است این  
هجرت را اعداًی حضرت اساس اعدام و اضمحلال شمردند و نیز  
الحقیقہ اگر شخص اژدها مالوف معروف و از حقوق منسوج و از هر

جهت مظلوم گرد دلویاد شاه باشد محسوس و لی حضرت ابراهیم  
قدم ثبوت بنمود و خارق العاده استقامت فرمود و خدا این غریب  
راعزت ابدیه کرد تا تاسیس وحدانیت نمود زیرا جمیع بشر عبد  
اوثان بودند این هجرت سبب شد که سلاله ابراهیم ترقی  
نمود این هجرت سبب شد که ارض مقدس بسلامه ابراهیم  
داده شد این هجرت سبب شد که تعالیم ابراهیم منتشر کشت  
این هجرت سبب شد که از سلاله ابراهیم یعقوب پیدا شد و  
یوسفی اشکار کشت که عزیزمصرشد این هجرت سبب شد که از  
سلاله ابراهیم مثل حضرت موسائی ظاهر کشت این هجرت  
سبب شد که مثل حضرت مسیحی از سلاله ابراهیم ظاهر کشت  
این هجرت سبب شد که هاجری پیدا شد و ازاوا سماعیلی تولد  
یافت واز سلاله او حضرت محمد پیدا شد این هجرت سبب  
شد که از سلاله اش حضرت اعلی ظاهر شد این هجرت سبب  
شد که انبیاءی بنی اسرائیل از ابراهیم ظاهر شدند و همچنین  
تا ابد الاباد میرود این هجرت سبب شد که جمیع اروپا در ظل  
الله اسرائیل درآمدند و اکثر آسیانیزد راین سایه وارد شد ببین  
چه گذر تیست که شخص مهاجری همچنین خاندانی تاسیس  
کرد و همچنین ملتی تاسیس نمود و همچنین تعالیمی ترویج فرمود  
حال کسی میتواند بگوید اینها همه تماد نی است؟ پس انصاف

باید داد این شخص مری پود یا نبود و قد ری دقت باید نمود که  
هجرت ابراهیم از ارمنی، حلب پس از این هجرت این کشت  
آیا هجرت جمال مبارک از طهران بی خدا و زانجا با سلام بیول  
وازانجا برومیلی و زانجا با رضمقدس چه نتائجی خواهد -  
داشت پس بین که حضرت ابراهیم چه مری ما هری بود ناست  
مطلوب سوم - حضرت موسی علیه السلام  
حضرت بهاءالله می گویند (۱) قوله تعالی  
” .. نوبت بموسى رسید و ان حضرت بعض ای امر و بینها معرفت  
از عاران محبت الهیه با تعبان قدرت و شوکت صدای از -  
سینا ای نوری حضرت ظهور ظلال هرشد و جمیع من عیال را بملکوت  
بقا و اثمار شجره و فادعوت نمود و شنیده شد که فرعون و ملا او پیش  
اعتراض که نمودند و چه مقدار احجار ظنونات ازانس و شرکه  
بران شجره طیبه وارد آمد تا بحدی که فرعون و ملا او هست  
کما شنید که ان نار سده ریانیه را از ماء تکذیب و اعراض را نسرکه  
و مخدود نمایند و غایل از اینکه نار حکمت الهیه از اباب عنصری  
انسرد و نشود و سراج قدرت ریانیه از بارهای مختلف خاموش  
نپذیرد بلکه در این مقام ماء سبب استعمال شود و با دعلت حفظ  
لوانت بالبصراء حدید تنهذرون و عیارضن الله تسلکون و چه بیانی

---

(۱) ایقان مبارک (ص ۹-۱۰)

خوش فرمود مومن آل نرعون چنانچه حکایت اور ارب الغزه برای  
حیب خود میفرماید و قال رجل مومن من آل نرعون یکتم ایمانه  
اتفکلون رجالان يقول رب الموقد جاءكم بالبيانات من ربکم و ان  
یک کاذب اعلیه کذبه و ان یک صادقاً یصیبکم بعض الذی یحدکم  
ان الله لا یهدی من هو مسرف کذا ب و بالآخره امریجائی  
کشید که همین مومن را بنتها یست عذاب شهید نمودند الالعنة  
الله على القوم الظالمین ۰

حضرت عبد البهاء میفرمایند قوله الاحلى (( معاوضات ))  
اما حضرت موسی مدت مدیده در صحرا پیوانی میگرد ۰ و بینا هر  
شخصی بود که در خاندان ظلم پرورد ۰ شده بود و بین ناس  
مشهور یقتل کشته و پیوان شده و در زند دلت و ملت نرعون ۰  
بینها یست مبغوض و مغضوب کشته همین شخص یک ملت  
عظیمه را از قید اسارت خلاص کرد واقع نمود و از مصر برون اورد  
و با رزق مقد سه رساند و آنملت در نهایت ذلت بودند بینها یست  
عزت رسیدند اسیر بودند آزاد گشتند جا هلترين اقوام بودند  
عالمند اقوام شدند از تاسیساتش بد رجه رسیدند که بین جمیع  
ملل مختخر شدند صیتشان باعاق رسید کاریجایی کشید که  
ام مجاوره اگر میخواستند کسی را استایش کنند میگفتند یقینا  
این اسرائیلی است تاسیس شریعت و قانونی کرد که ملت  
اسرائیل را احبا نمود و بینها یست درجه مدنیت در انصر

رسیدند و کاری بعائی رسید که حکماً یونان می‌امند در از خنثی  
اسرائیل تحصیل کمالات مینمودند مثل سقراط که بسیوریه آمد  
و تعلیم وحدانیت و بنای ارواح را بعد از ممات ازینی اسرائیل  
کرده و بیونان مراجعت نمود و تا سیسین این تعلیم را گردید  
اما لی یونان مخالفت کردند و حکم بقتلش دادند و مجلس  
حاکم خانه را کردند و سمش دادند حال شخصی که زیان شد  
کال بود و درخانه فرعون بزرگ شد، بود و درین خلتر شهرت  
قتل یافت و مد تی مدیده از خوف متواری شد و چیوانی نمود  
پنهانیں شخصی بیاید و پنهانیں امر عظیم در عالم تا سیسین بر ماید که  
اعظم پیلسوف عالم بهزاریک آن موقع نشود این بدیهیست  
است که خارج العاد است انسانیکه در زیانش لکنت باشد  
البته یک صحبت عادی نتواند تاچه رسد که پنهانی تا اتسی  
کند این شخص را اکرقوه الهمیه تایید نمینمود ابد اچنیست  
موفیت براین امر عظیم حاصل نمی‌گرد اینها در لائی نیست  
که کسی بتواند انکار کند حکماً مادی فلاسفه یونان عنتمای  
رومای که شهیر اماق شدند با وجود این هریکی درینی از  
قرون ما هریودند مثلاً جالینوس و بقراط در معالجات ارسطو  
در نظریات و در لائل منطقیه افلاتون در اخلاق والهیات  
محروف بهارت شدند چهل دور می‌شود که شخص پیوانی تا سیسین

جميع این شئون نماید شبهمه نیست که این شخص ممکن بقوه  
خارج العاده بوده ملاحظه نماید که اسباب امتحان را فتنان  
ازیرای خلق فراهم می‌اید حضرت موسی در مقام دفع ظلم یک  
مشتی با ان شخص قبطی زد میانه مردم بقتل شهرت یافت  
علی الخصوص مقتول ازملت حاکمه بود و فرار نمود بعد بنبوت -  
مبحوث شد با وجود این بد نامی چکونه بقوتی خارق العاده  
موفق بر تاسیسات عظیمه و مشروعات جسمیمه کشت .  
مطلوب چهارم - حضرت زوی شت

حضرت عبد البهاء میغیرما بند قوله الاحلى (۱)  
از جمله مذکاره همقد سه الهمیه حنوت زود شت بود نبوت حضرت  
مثل آنتاب واضح و روشن است بروانش ساطع است و دلیلش  
لائق و حجتش فاطح حضرت زود شت وقتی ظاهر شد که ایران ویران  
بود واهل ایران در نهایت خذلان مدقق محاربات دائمی در  
میان ایران و ترکستان بود در رایم لهراسب جزئی آرامی یافت  
زیرا لهراسب بند حق بود و تحری حقیقت میتمد بعد کشتن اسب  
برسر رسیدن افت نیست با ری ایران را ظلمات ذل و هوان احاطه  
کرد و بود در چنین وقتی حضرت زود شت ظاهر شد ایران را روش  
کرد و اهالی ایران را بیدار و هوشیار فرمود بعد ازان که غوای ایران  
به تحلیل رفته بود و از هرجهت تدنی حاصل شد ایرانیان کمرا

(۱) خطابات مبارک ص ۱۲۶ - ۱۲۷

و ظلمت نادانی مستولی د و باره تعالیم حنفیت زرد شت جانی  
تازه گرفت و رویترقی گذاشت تعالیم حنفیت زرد شت و انجح است  
که تعالیم آسمانی است و نصایع ووصایا ی حنفیت زرد شت واضح  
است که الہی است اکر حنفیت زرد شت ظاهر نمیشد ایران محظوظ  
ونا بود شد و بود اکرت تعالیم حنفیت زرد شت نبود ایرانیان بلکی  
بی نام و نشان شده بودند از فئائل عالم انسانی بلکی محروم  
میگشند و از فیونهات ریانیه یکلی محجوب ولی ان گوکب نورانی  
انق ایران را روشن کرد عالم اخلاق، را تعدد یل فرمود و ایرانیان  
را بتزمیت الہی تربیت کرد باری نبوت حنفیت زرد شت مثل  
آنلب واضح واشکارا است عجب است که نبوت حنفیت موسی  
را فائلند و حنفیت زرد شت را اندازیکنند باری پیون حنفیت  
زرد شت در عراق صریح تامد کورنیست لهذا حل فرقان انکار  
او کردند و اعتراض برآورد استند و حال انکه در عراق بحضور انبیاء  
پا منم مذکورند و اکثری ازانبیاء بصفت مذکور جمیع انبیاء که در  
قرآن اسمشان مذکور است بیست و هشت پیغمبر است ماعداً ای  
آنها بدون تصریح اسم ائرشان مذکور در خصوص حنفیت  
زرد شت مینفرماید پیغمبری که در سواحل رود ارس مجهوث -  
شد باین عنوان حنفیت زرد شت را به پیغمبر اصحاب الرس  
در عراق ذکر مینفرماید حضرات مفسرین پیون نفهمیدند رس را

بمعنی چاه تفسیر کردند و چون حضرت شعیب در مدیان بودند  
واهل مدیان آبشان از چاه بود لهذا کمان کردند پیغمبری که در  
رسان مبعوث شد حضرت شعیب بود و به مناسبت از منسین ذکر  
کردند که مقصود از رسارس است پیغمبرهای متعدد در رانجا  
میگوشتند ولی اسمشان در قران ذکر نشد و چنین کفتند خلاصه  
کلام این است که حضرت زردشت <sup>ل</sup> قران بعنوان پیغمبر سواحل  
رسان ذکر شده و بزرگواری حضرت مثل آناتاب است تایم ظهر سرور  
جمال مبارک بزرگواری حضرت زردشت مستور بود بعد جمال مبارک  
اسم حضرت را بلند نمود و درالواح ذکر شد فرمودند که حضرت  
زردشت یکی از مذکور مقدم سه المهیه بود چون ابر ببارد و نسیم بوزد  
و آناتاب بتا بد آنچه در گمون زمین است ظاهر و روا شکار کرد د بهمین  
قسم چون شمس حقیقت جمال مبارک ظهور نمود و انوارش برانساق  
بتابید جمیع حقائق و اسرار <sup>ل</sup> روا شکار شد از جمله مسئله حضرت  
زردشت بود فارسیان هزار سال و پیغمبری سرکردان بودند و پیش  
سروسامان بودند الحمد لله جمال مبارک فارسیان را در را غوش  
عنایت خود گرفت و بعد از هزار سال از این ذلت و از این مشقت  
نجات داد و نیپوت حضرت زردشت را اعلان فرمود و این تغییه نیز  
سبب الگت و محبت و ارتباط و وحدت عالم انسان است جمال  
مبارک جمیع ام را در ظلل جناح عنایت خوبیش گرفت و کل را در لجوئی  
فرمود و بجمیع مهربانی کرد لهذا امرش رحمت عالمیان است و

ظهورش سبب نجات من علی الارض ومسرت جمیع ملل حکم سیف  
را برد اشت بجای سیف محبت حقیقیه گذاشت نظرت واجتناب  
رامحومود الفت واجتناب در میان عموم تاسیس فرمود الحمد لله  
هر مارا از گیدی آزاد کرد و ما را با جمیع ملل صلح و آشتی داد محب  
عالیان کرد و از همها ئیان شمرد لهذا باید هر دم صد هزار  
شکرانه نمائیم و به عبود یتش قیام کنیم این است نهایت آمال  
وارزوی ماملای حذله کنید که چه موبتی فرموده الان این جمیع  
هر یک از جائی و هر نیسی از اقلیمی و کشوری چه قدر ما بین ما  
اختلاف بود چه قد رنزا ع بود چه قد راجتناب بود بصفت رحمانیت  
بر ماتجلی کرد همه ما هارا جمع کرد الفت داد متخد فرمود و بر سر  
یک سفره در همچو جوگانی پلا دغیری شی جمع کرد وكل د رنها یست  
محبت والفت و اتحاد و یکانگی بر سراین سفره جمیع و مقصدی  
جز عبود یت آستان مبارک نداریم و مرادی جز محبت والفت  
نخواهیم قلوب با یکدیگر مرتبط است و جان ها کل بعنایت  
جمال مبارک مستبشر از این جمیعیت واضح و مشهود است که بعد  
چه خواهد شد و چگونه بین ملل و مذاہب و شعوب و قبائل مختلف  
متقاربه متنازعه الفت و اتحاد و یکانگی حاصل خواهد گشت این  
عنوان است دیگر معلوم است که متن و شرح این نامه چگونه  
است این مجلس دیباچه کتاب است لهذا معلوم است حقائق

و معانی این کتاب چکوته است امیدم چنان است که تمام اهر  
پل چون بموطن خود یا مسکن خود مراجعت کید ایتی ازایات  
الهیه باشید موهبتی از موهب ریانی باشید سبب الدلت قلوب  
کردید و سبب اتحاد و ارتباط نیوس یوحدت انسانی خدمت  
کنید خادم جمیع بشر را شید و محب جمیع من علی الارض آشناو  
بیکانه ندانید یا رواجیا نشمرید با جمیع بنها یت محبت و مهر ریانی  
سلوک و حرکت نمائید این است نهایت آمال و آرزوی مایقین  
است که محمول خواهد بود داشت .

محلطف پنجم - حضرت بودا و کنفوشیوس - در کتاب مستطاب آنقدر  
حضرت عبدالبهاء میرامايند قوله الاحلى  
بوده نيزتا سپيس دين جدید و کونغیوش تجدید سلوک و اخلاق قدیم  
نمود ولی بكلی اساس آنان برهم خورد و ملل بوزیده و کونغوشیه ابد  
بر معتقدات و عبادات مابق اصل باقی و برقرار نماندند موسس  
این دین شخص نیمس بود تاسیس وحدانیت الهیه نمود ولی من  
بعد بتدریج اساس اصلی بكلی از میان رفت و عادات و رسوم  
جا هاییه بدعت شد تا انکه منتهی بعبادات صور و تماثیل کردید  
مثلما ملاحظه نمایید که حضرت مسیح بکرات و مرات توصیه بوصایا  
عشره در تورات و اتابه ایان فرمودند و تاکید تشیث بان کردند و از  
جمله وصایای عشره اینست که صورت و تمثالی را پرستش منماحال  
در کنائس بخنسی از مسیحیین صور و تماثیل کثیر موجود پسر واضح و

سلام شد که دین الله در میان طوائف برا ساز اصلی باقی نماند بلکه بتدریج تغییر و تبدیل نماید تا آنکه پکلو محو نباشد کرد ولهذا ظهور جدید شود و آئین جدید تاسیس کرد زیرا اگر تغییر و تبدیل ننماید استیاج بتتجددید نشود این شجره ریدایت در نهایت طراوت بود و پرشکوفه و تمربود تا آنکه کنه و قدیم کشت و بکلی بی تمرشد بلکه خشک و پوسیده کشت اینست که با غربان حقیقت بازار سنخ و صنف همان شجره ها بیهمالی غرس نماید که روز بروز نشون ننماید و در این باخال هی ظل مدد و دکستر و ثمره حمود دارد بهم چنین ادیان ازتمادی — ایام از اساس اصلی تغییر با بد و بکلی ان حقیقت دین الله از میان رود ورق نماند ا بلکه بد عتها بمبیان آید و جسم بیجان کرد داینست که تجدید شود مقصود اینست که ملت کوئیوں و بوده حال عبادت صور و تماشیل نمایند بلکلی از وحدانیت الهمیه خافل کشته اند بلکه بالمه موهومه مانند اعتقاد قد مائیونان — محتقد ندااما اساس چنین نبوده بلکه اساس دیگر بوده و روشن دیگر مثلاً ملاحظه کنید که اساس دین مسیح چکونه فراموش کردیده و بد عتها بمبیان آمد و مثلاً حضرت مسیح منع از تعددی وانتقام فرموده بلکه امری خیرو عنایت در مقابل شرمنظر نموده حال ملاحظه نمایید که در نفس طائفه مسیحیان پنه جنکها ری

خونریز واقع و چه ظلمها و جفاها و رندکی و خونخواری حاصل و -  
بسیاری از عریها ای سابت بفتوای پاپ واقع پس محلوم و واضع کردید  
که ادیان از مرور رایم بکلی تغییر و تبدیل یا بد پست جدید کرد د  
مطلوب ششم - حضرت عیسی بن مریم مسیح علیه السلام  
حضرت بهاء الله در ایقان مینفرما یند قوله تعالی  
عیسی بن مریم روزی برگرسی جالسر شدند و بخدمات روح القدس  
بیاناتی فرمودند که می‌تومن ان این است ای مردم غذای من  
از کیاه ارض است که با ن سد جو عین نمایم و فراز من سلاح زمین  
است و سراج من در شبها روشنی ماه است و مرکوب من پاهای  
من است و گیست از من غنی تری روی زمین قسم بخداده صد هزار  
غنا طائف حول این فقراست و صد هزار مملکوت عزت طالب این ذلت  
و نیزد رایستان مبارک مینفرما یند قوله تعالی  
دیگرانکه روزی عیسی بن مریم رایه بود احاظه نمودند و خواستند که  
ان حضرت اگر از مریم فرماید براینکه ادعای مسیحی و بی خبری نمودند تا  
حكم برگفرا احضرت نمایند و خد قتل پراوجاری سازند تا انکه ان  
خورشید سماء معانی را در مجلس، فیلاطین و قیام که اعتلم علمای  
آن عصر بود حاضر نمودند و جمیع علماء را محضور حضور هم رساندند  
و جمع کثیری برا ای تماسا و استهزاء و اذیت احضرت مجتمع شدند  
و هرچه از احضرت استفسار نمودند که شاید اقرار یشنوند حضرت  
سلکوت فرمودند و هیچ متصرف جواب نشدند تا انکه ملحوظی بسر

خاست وامد در مقابل اتحضرت وقسم داد اتحضرت را که ایاتو  
 نکنستی که منم مسیح الله ونم ملک الملوك ونم صاحب کتاب  
 ونم مخرب یوم سبت اتحضرت راس مبارک را بلند نموده فرمودند  
 اما تری بان این انسان قد جلس عن یمین القدرة والقدرة  
 یعنی ایامیبینی که پسر انسان جالس بر یمین قدرت وقوت  
 الهی است وحال انکه بر حسب ظاهریج اسباب قدرت نزد  
 اتحضرت موجود نبود مگر قدرت باطنیه که احاطه نموده بسود  
 کل من فی السموات والارض وادیکرچه ذکر نمایم که بعد از این  
 قول بر اتحضرت چه وارد امد وچکونه با رسکون نمودند بالآخره  
 چنان درصد دایدا وقتل اتحضرت افتاد که بغلک چهارم

فرار نمود

مه المب افتیم — حضرت رسول اکرم علیه الصلوٰۃ والسلام

حضرت بهاء الله میفرمایند (۱)

حضرت خاتم انبیاء روح ما همها نداء از مشرق امراللهی ظاهر  
 وبا عنایت کبری و فتمل بی منتهی ناس را بكلمۀ مبارکه توحید  
 دعوت نمودند و مقصود انکه نفوی غافله را کاه فرمایند و از  
 ژلمات شرک نجات بخشنند ولکن قوم براعران و اعتراض قیام  
 کردند ووارد اوردند آنچه را که محشر انبیاء در جنت علیم  
 نویه نمودند در انبیاء قبیل تغیر نمایند با عراض قوم مبتلا گشتند

(۱) مجموعه بزرگ صحیحه ۲۷۰

بحضی راججنون نسبت دادند و پرخی را سحار گفتند و حزبی را کذاب  
بمثابه علمای ایران سال‌ها از حق جل جلاله ظهوراین ایام را -  
میدلبلبیدند و چون افق عالم منیروروشن کشت کل اعراض نمودند و  
برسفک دم اذمه‌رش فتوی دادند ۰  
و نیز می‌عمر ما یند (۱)

سد اثنت حضرت رسول حال در میان ناس ظاهر و همی داشت و در  
اول امراه حضرت آن بود که شنید ید چه مقدار اهل تفروض‌حال که  
علمای ان عصر و اصحاب ایشان باشند بران جوهری طرت و سازج  
محظیست وارد اوردند چه مقدار خاتاکها و خارها که بر محل عبوران  
حضرت میری شنید و این معلوم است که ان اشخاص بدانسته‌ون  
خبیثه شیء‌لایه خود اذیت باان هیکل ازلی را سبب رستکاری  
خود میدانستند زیرا که جمیع علمای عصر مثیل عبدالله ابی و ابو عامر  
را هب و کعب بن اشرف و نفرین حارث جمیع احترم‌ترات کذیب  
نمودند و نسبت بجهنون و افتراء دادند و نسبتها یکه نصوذ بالله  
من ان یجری به المداد او بتحرک علیه القلم او بحمله الالواح  
بلی این نسبتها بود که سبب ایدای مردم نسبت با احترم  
شد و این معلوم و واضح است که علمای وقت اکرسی رارد و طرد  
نمایند و از اهل ایمان ندانند چه برسران نفس می‌اید چنانچه  
برسراین بند امدو دیده شد اینست که ان حضرت فرمود

(۱) ایقان مبارک صفحه ۸۷ - ۹۰

ما اوذی نبی بمثل ما اوذیت و در عراق نسبت‌ها که دادند و  
از آنها که با احشرت نمودند همه مذکور است لا رجعوا الیه  
لعلم بواقع الامر تطلیعون حتى قسمی بر احشرت ساخت  
شد که احدی با احشرت و اصحاب او چندی معاشرت  
نمی‌نمود و هر نکسی که خدمت احشرت میرسید کمال اذیت را  
با او وارد مینمودند راین موقع یک آیه ذکر مینمایم که اگرچشم  
پصیرت بازکنی تازنده حستی بر مثالیوم احشرت نوحه و -  
ند به نمائی وان ایه در وقتی نازل شد که احشرت از شدت  
بلایا و اعرا ناس بخایت افسوس دلتانک بود جبرئیل از -  
سدره المنتها قرب نازل شد واین آیه تلاوت نمود وان  
کان کبر علیک اعرافهم کان استطعت ان بتتفی نتفاوسی  
الارض و سلامی السما . که ترجمه ان اینست که اگر زرک  
است بر تو اعراض محرنین و سخت است بر تواد بار مناقیفین  
وایذا ایشان پسر اگر مستطیعی و میترانی طلب کن نفعی در  
زیر ارض بیاند بانی بسوی اسمان که تلویح بیان اینست که  
چاره نیست و دست از تبر نمیدارند مکرانکه در زیر زمین پنهان  
شوند و با باسم عارف نمائی و حال امروز مشاهده نمایکه پنهان  
از سلطین باسم احشرت تخطیم مینمایند و چه تدریزیزاد و  
اهلان که در ظلل اوساکنند و بحسبت با احشرت افتخاردارند

چنانچه برمدا بروگردسته ها این اسم مبارک را بكمال تحظیم  
و تکریم ذکر مینما يند و سلاطینی هم که در ظل انحضرت داخل -  
نشد ه اند و غمیص کفررات جدید ننموده اند ایشانهم بیزركی وعظمت  
ان شمس عنایت مقروم محترفند اینست سلطنت ڈلاھرہ که مشاهده  
میکنی واين لابداست ازیرا ی جمیع انبیاء که یاد رحیات و با بعد  
از عرض ایشان بموطن حقيقی ڈلاھرہ ثابت میشود چنانچه الیوم  
ملاحظه میگرد ولیکن ان سلطنت که مقصود است لم یزل ولا یزال  
ڈلاٹھ حوال ایشانست و همیشه با ایشانست وانی انگلکار نیا پد و  
ان سلطنت باطنیه است که احاطه نموده کل من بی السموات  
والارض را ۰۰

ونیز میفرما يند قوله تعالیٰ

” ۰۰۰ مخاتم انبیارق ماسواه عداه در مقام خود شبه و مثل و شریک  
نداشته اولیاء صلوات الله علیهم بكلمه اولخلاق شده اند ایشان  
بعد ازا واعلم و افضل عباد یوده اند و در منتهی رتبه عبود یست  
قام تقدیس ذات الهی از شبه و مثل و تنزیه کینونتش از شریک و  
شبهه با نحضرت ثابت و ڈلاھرہ اینست مقام توحید حقيقی و تقریب د  
معنوی و حزب قبل از این مقام کما موحقه محروم و منع حضرت  
 نقطه رون ماسواه عداه میفرما ید اگر حضرت مختار بكلمه ولا یست  
نطر نمیفرمود ولا یست خلق نمیشد (۱) ۰۰ ” انتهى

---

(۱) اشارات

حضرت عبدالبهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱)

اما حضرت محمد اهل اروپا و امریکا ببعضی روايات از حضرت رسول شنیده اند و صدق انکاشته اند و حال انکه راوی یا جا هل بوده و یا مبغذن و اکثر راویها قسیسها بوده اند و همچنانی ببعضی از جمله اسلام روايتها بی اصل از حضرت محمد نقل کرده اند و بخيال خود مدح دانستند مثلاً ببعضی از مسلمانان جا هل -  
کثرت زوجات را مدد و حیث دانسته و کرامت عرار داده زیرا لین نفوس جا هل تکثر زوجات را از قبیل معجزات شمرده اند و استنا د مورخین اروپا اکثر شیر برآقال این نفوس جا هل است مثلاً شخص جا هلی در نزد قسیسی کفته که در لیل بزرگواری شدت شجاعت و خونریزیست و یک شخص از اصحاب حضرت محمد در پیک روز صد نفر را در رمیدان حرب سرازتن جيداً کرد ان قسیس کمان نمود که بی الحقيقة برها در دین محمد قتل است و حال انکه این صرف او هما است پلکنه غزوات حضرت محمد جمیع حرکت -  
د فاعی بوده و پیرها و ائمه اندکه سیزده سال در رمکه پیوه خود و چه احبابی شنها یست اذیت را کشیدند و راین مدت هدف تیر جفا بودند بعد از این اصحا بکشته گشتند و اموال بی خمارفت و سائسرین ترک وطن مالوف نمودند و بد یار غربت عوارکردند و خود حضرت را بعد از نهایت اذیت معمم بقتل شدند لهد اتصف شب از مکه -

(۱) معاونت

بیرون رفتند و میدینه هجرت فرمودند با وجود این اعدا ترک جنگ  
نکردند بلکه تهاقب تا حبشه و میدینه نمودند واین قبائل و عشائر  
عرب در نهایت توحش و درند کی پسند که برابر و متوحشین امریکا  
نژد اینها افلادون زمان بودند زیرا برابر امریکا اولادهای خویش  
رازند و زیرخاک نمینمودند اما اینها دختران خویش را زند و  
زیرخاک میکردند و میکفتند که این عمل منبعث از حمیت است و بان  
انتخار مینمودند مثلاً اکثر مردان بزن خویش تهدید یک مینمودند که  
اگر دختر از تومولد شود ترا بقتل رسانم حتی الى الان قوم عرب از  
غزند دختر استیحا شرکند و همچنین یک شخص هزار زن میکرد  
اکثر شان بیش از ده زن در خانه داشتند و چون این قبائل جنک  
و پرخاش با یکدیگر مینمودند هر قبیله که غلبه میکرد اهل و اهال  
قبیله مخلوبه را سیر مینمود و ائمه را کنیزو غلام دانسته خرد و فروشن  
مینمودند و چون شخصی فوت مینمود و ده زن داشت اولاد این زنان  
بر سر ماد ران یکدیگر میباختند و چون یکی از این اولاد عبای خویش را  
بر سر زن پدر خود میانداخت و فریاد مینمود که این حلال منست  
فوراً بعد این زن بیماره اسیروکیز سرسوهر خویش میشد و انجه  
میخواست بزن پدر خود مینمود میکشد و یا انگه در چاهی حبس  
میکرد و یا انگه هر روز سرب و شتم و زجر میکرد تا بتدریج ان زن حلال  
میشد بحسب ذا هر چنان عن عرب، مختار یو و حشد و شسد و یافخیرو

عداوت میان زنان یک شوهرها ولاد آنها واضح و محلوم است  
و مستخفی از بیان است دیگر ملاحظه کنید که از برای ان زنان  
مذالمون چه حالت وزندگانی بود واژین که شته محیست قبائل  
عرب از نهب و غارت یکدیگر بود بقسمی که این قبائل متصل با  
یکدیگر حرب و جدال مینمودند و همدیگر را میکشند و اموال یک  
دیگر را نهاد و غارت میگردند وزنان و کواد کانرا سیر مینمودند  
و بیکانکان میفروختند چه بسیار واقع که جمیع از ختران و —  
پسران امیری د رنها یت نازون عصمت روزرا شب نمودند ولی  
شامرا د رنها یت ذلت و حفارت و اسارت صبح کردند پیروز  
امیر بودند و امروز اسیر بانوبودند و امروز کنیز حضرت محمد در  
میان این قبائل مبعوث شد و سیزده سال بلائی نماند که از  
دست این قبائل نکشید بحد از سیزده سال خان شدو —  
هجرت کرد ولی این قوم دست برند استند جمیع شدند و لشکر  
کشیدند و پرسرش هجوم نمودند که کل را از رجال و نسای  
واطفال محورنا بود نمایند د رچنین موقعی حضرت محمد مجمور  
بر حرب با چنین قبائلی کشت این است حقیقت حال ما  
تعصب نداریم و حمایت نخواهیم ولی انصاف میدهیم و بانصاف  
میکوئیم شما با انصاف ملاحظه کنید اگر حضرت مسیح د رچنین  
موقعی بود د ریین چنین قبائل طاغیه متوجهه و سیزده سال  
با جمیع حواریین تحمل هرجوائی از آنها میترمود و صبر میگرد و

نهایت از وطن مالوف از ظلم آنان هجرت بپیا با مینمود و قبائل  
طاغیه بازدست برند اشته تهاقب میگردند و برقتل عموم رجال و  
نهب اموال و اسیری نساء و اطفال میپرداختند آیا حضرت مسیح  
در مقابل آنان چه نوع سلوک میگردند این اکبر رنس حضرت  
وارث عفورو سماح مینمودند و این عمل عفوی سیار مقبول و محمود ولی اکبر  
ملحدله میگرد که ظالم قاتل خونخوار جمعی از مظلومان را قتل و —  
غارت و اذیت خواهد کرد و نساء و اطفال را اسیر خواهد نمود البته  
آن مظلومان را حمایت و دامان را مانع میگرد پس اعتراض بر  
حضرت محمد پییست؟ اینست که پیرا بابا اصحاب و نساء و اطفال  
تسليم این قبائل طاغیه نکست؟ و این که شته این قبائل را  
از خلق و خوی خونخوار خلاص کرد ن عین موهبت است وزجر و منع  
این نعمت محضر هنایت است مثلث اینست که شخصی قدح سمعی  
درست دارد و نوشیدن خواهد یارمه ریان آن قدح را بشکند  
و خورنده را زجر نماید و اکر حضرت مسیح در چنین موقعی بودند  
البته رجال و نساء و اطفال را ازدست این کرکان خونخوار بیقوه  
 قادر نجات میدادند حضرت محمد با نصاری محاریه ننمود بلکه  
از نصاری بسیار رعایت کرد و کمال حریت با یشان داد در نجران  
طائمه از مسیحی بودند و حضرت محمد گفت هر کس بحقوق اینها  
تعددی گند من خصم او هستم و در نزد خدا برآوا فاما دعوی، کنم  
اوامری که نوشته است دران صریحاً مرغوم که جان و مال و ناموس

نصاری و یهود در تحت حمایت خدا است اگرچنانچه زوج مسلمان  
باشد وزوجه مسیحی زوج نباید زوجه را از زینت کلیسا منع کند  
ونباید اورام جیور رحجاب نماید و اگرچنانچه فوت شود باید  
اورا تسلیم قسیس کند و اگرچنانچه مسیحیان بخواهند کلیسا  
سازند اسلام باید انها را اعانت کند و دیگرانکه در روقت حرب  
حکومت اسلام با دشمنان اسلام باید نصاری را از تکلیف جنک  
معاف بدارد مگر بد لخواهی خود ارزوی جنک نمایند و معاونت  
اسلام کنند زیرا در تحت حمایتند ولی در مقابل این حمایت  
باید یک چیز جزئی در هرسال بدشند خلاصه دست امر نامه  
معصل است از جمله صورت بعضی از آنها الی الان در قدر می‌باشد  
موجود است اینست حقیقت واقع این را من نمی‌کویم فرمان خلیفه  
ثانی در قدر می‌داند با طرق ارتودکس موجود است و ابداع شبهه  
در آن نیست ولی به دادا زمدتی در میان ملت اسلام و نصاری حقد  
و حسد حاصل شد در و طرف تجاوز نمودند ماعداً این عقیقت  
حال اند پنهان مسلمانان و نصاری وغیره کویند روایت و حکایت  
محضر است منشاء این اقوال یا تھسب و جهالت است و یانکه  
ازشدت عداوت صادر شده مثلاً اسلام کویند که شرق القمر کرد و  
قمر بر کوه مکه افتاد خیال می‌کنند که قمر جسم صخیر است که  
حضرت محمد اوراد وباره کرد یک پاره براین کوه اند اختر و

واره دیگرaran کوه این روایت محض تھصب است و مچنین  
رواياتی که تسيسمها مینمايند و مذمت میکنند کل مبالغه واگذری سی  
اساس است مختصراینست که حضرت محمد در صحراء حجاز  
در جزیره العرب ظاهر شد بیانی بی زرع و بی اشجار بلکه ریگ  
زاروبکی از عمار پیزا روی بعضی مواقع مثل مکه و مدینه در زنها یت کرمی  
اهمالی با دیه نشین اخلاق و احوال ریانی بانی از علوم و معارف بکلی  
غاری حتی خود حضرت محمد امی بود و قرآن را روی گفت، کرسنند  
مینوشتند و با برک خرماء زاین نمونه بفهمید که چه اوضاعی بود و  
محمد میان اینها مبیحوث شد اول اعتراضی که براینها آگرد گفت پرا  
تورات و آنجیل را قبول ندارید و بعیسی و موسی ایمان نیاورد یاد  
این حرف براینها بسیار گران آمد بجهت اینکه گفتند حال آبا  
و اجداد ما که بتورات و آنجیل مومن نبودند چکونه بود جوا ب  
داد که انان گمراه بودند شما باید از نعموسی که بتورات و آنجیل  
مومن نبودند تبری جوئید ولو اینکه آبا، و اجداد باشد در چنین  
اقلیمی بین چنین قبائل متوجه شده شخصی امی کتاب آورد که ان  
کتاب بیان صفات الهیه و کمالات الهیه و نبیوت انبیا و شرائیح  
الهیه و بیان بعضی از علوم و بعضی از مسائل علمیه در زنها یست  
قصاحت و بالغت است از جمله میدانید که قبل از راصد شهریسر  
اخیر رقون اولی و قرون وسطی تا قرن خامس عشر میلاد جمیع  
ریاضیون عالم متعن بر مرکزیت ارض و حرکت شمس بودند و این

را صد اخیر مبدأ رای جدید است که کشف حرکت آرژنوسکون  
شمس نموده تا زمان او جمیع ریاضیون و فلاسفه عالم بر قواعد  
بطلمیوس ذا هب بودند و هر کس کلمه مخالف رای بطلمیوس  
میگفت اور اتجهیل میکردند بلی فیثاغورث و همچنین افلاطون را  
در اخراج ایام تصورانکه حرکت سنتی شمس در منطقه البرون از  
شمس نیست بلکه از حرکت آرژن حول شمس است ولی این رای  
پکلی نراموثر شد و رای بطلمیوس مسلم در نزد جمیع ریاضیون  
گشت اما در قران مخالف رای و قواعد بطلمیوسیه آیاتی نازل  
از آن جمله آیه قران "والشمس تجریلمستقرلها" ثبوت شمس  
و حرکت محوری آن و همچنین در آیه دیگر "وکل فی ذلك"  
پسیحون "حرکت شمس و قمر و ارض و سما" ترجمه مصن بحدا  
اینکه قران انتشار یافت جمیع ریاضیون استهزا نمودند و این  
رای راحمل بر جهله کردند حتی علمای اسلام پیشون آیات را  
مخالف قواعد بطلمیوسیه دیدند مجبور بر تاویل گشتند زیرا  
قواعد بطلمیوسیه مسلم بود و صریح قران مخالف این قواعد تا  
در عصر خامس عشر میلاد که قریب نهصد سال بعد از محمد  
ریاضی شهیر صد جدید نمود و لات تلسکوپ پیدا شد و اكتشافات  
مهمه حاصل گشت و حرکت آرژنوسکون شمس ثابت شد و  
همچنین حرکت محوری شمس مکشوف گشت و معلوم کردید که

صريح آيات قرآن مطابق واقعست وقواعد بـ الموسى وـ هامات محسن  
مختصرًا ينکه جمع غیری از ام شرقیه هزار و سیصد سال در ظل  
شیخوت محمد یه تربیت و در قرون وسطی که اروپا در نهایت درجه  
توحش بودند قوم عرب در علوم و صنایع و ریاضیات و مد نیت و سیاست  
و سائنسون بر سارئمل عالم تفوق داشتند محرك و مربی قبائل  
بادیه العرب و موسس مد نیت کمالات انسانیه در میان ان طوائف  
مختلفه یک شخص امی یعنی حضرت محمد بود آیا این شخص محترم  
مریم کل بود یا نه؟ انصاف لازم است  
و نیز میفرما یند قوله الاحلى (۱)

در رایام نور بدی و سراج ملاع اعلی حضرت رسول محمد بن عبد الله  
علیه الاف من التحیة والثناء مطلع نیستند یکی فریاد میکرد افتخاری  
علی الله کذ با ام به جنة یکی نعره میزد ان يتبعون الا بجلا  
مسحودا دیکریا ایهـا الذی نزل عليهـ الذکرانـک لمجنون میکفت  
دیکری ان هـذا اـاسـاطـیرـاـاـولـین دیکری اـسـفـاثـ اـحـلامـ بلـ  
افتـرـیدـ بلـ هـوشـاعـرـ تـقـرـیرـ مـیـکـرـدـ وـ دـیـکـرـیـ وـ اـذـ رـاوـکـ انـ یـتـخـذـ وـ کـ  
اـهـزـواـ مـعـاـمـلـهـ مـیـنـمـوـدـ وـ دـیـکـرـیـ اـهـذـ الذـیـ بـعـثـهـ اللهـ وـ سـوـ لاـ  
غـرـیـاـ دـیـزـدـ وـ دـیـکـرـیـ اـرـمـشـاـ هـیـرـعـلـمـاـیـ اـنـ عـصـرـنـسـرـمـنـ حـارـثـ اللـهـمـ  
اـنـ کـانـ هـذـاـ هـوـالـحـنـ منـ عـنـدـكـ فـاـمـطـرـعـلـيـنـاـ حـجـاـرـةـ مـنـ السـمـاءـ  
جـسـارـتـ مـیـکـرـدـ وـ اـزـاـینـ قـبـیـلـ وـ قـاـیـعـ بـسـیـارـیـاـیدـ هـرـاـنـسـانـیـ دـرـانـ تـاـمـلـ  
نـعـاـیدـ تـاـبـدـاـنـدـ کـهـ هـرـوـقـتـ کـوـکـبـیـ دـرـخـشـنـدـ هـاـزـافـ نـبـوتـ کـبـرـیـ

(۱) لوح مبارک

د رخشید خنا تا ن چه کردند و چه گفتند و چگونه اذیت و آزاروارد  
آوردند و درجه غرورواستکباری چه مقامی بود و چگونه پذآن بر  
پسaran مهندی ملامت و شماتت مینمودند ولید منکر و مضر ذن —  
پرسش مومن ابوجهم منکر سرش همدرمه مقبلان دوید رشه یسر  
بدین دویسرا مومن موقع فقیرچه غدر شماتت و ملامت نمودند و  
حضرت رسول علیه السلام هر وقت این دویسرا میدیدند  
میفرمودند یخن الحن من ا لمیت و یخن المیت من الحن باری  
محزون میاشد لخون مگرد عنقریب خوش و پیوند فریاد برآرند  
تالله لقد آثرک الله علينا شما باید نهایت احترام و رعایت  
رابجنا ب پدر مجری دارید این ازو صایای الهی در این دور  
است ازاله طاف الهی امیدواریم که نفوس مظہر این آیه مبارکه  
کردند رینانا سمعنا منادیا ینادی لایمان ان امنوا بریگم  
فاما حضرت موسی کلیم وقتیکه ظاهر شد فریاد برآوردند که  
شخص قاتلی فراری حال مراجعت نموده و دعوی نبوت مینماید  
و یوم بعثت حضرت مسیح صبیح مليح روحی له الفداء علماء  
یهود فریاد برآوردند و ایلا این بی بد رد عوی تایید ب روح  
القدس مینماید و خطا ب بمیرم مینمودند یا اخت هارون ماکان  
ابوک امرء سوء و ماکانت امک بخیا و در یوم ظهور نیر عدا یست  
کبری حضرت محمد مصطفی روحی له الفداء ان هذلا بشرا

مثلنا يأكل الطعام ويمشي في الأسواق لولا نزل عليه ملك فيكون  
معه نذيرًا فريله مينزدند باري بكرات حلقوم مبارك راجنان -  
يشردند که نزديك بود آنالله وانا اليهوا جسون بغريمايد چنانکه  
من گوره رکب است که روزی این جهل حلق انحصارت را درخانه  
که بيهه چنان فشار داد که نزديك تسلیم رون شدند راین اثناء  
حمزه عمومی حضرت از شکار مرآجعست مینمود گذاشت اول است داشت  
هجوم بر این جهل نمود و حضرت راز اذیست آن بد بخت  
وجات داد پس این جهل گفت مگر تونیز متابعثت این شخص -  
نمودی تا ان زمان حمزه سونم نبود ولی حمیتش پیش آمد در  
جواب گفت بلی من نیز متابعثت اونمودم همین حمایت سبب شد  
که بنور ایمان موفق گشت حضرت چون عناد اهل صله را -  
بنها یافت شدت ملاحظه فرمود پسست طائف شتافت بلکه آنان  
کلمه حق استماع کنند جوانان واویا ش طائف برس رحضرت جمع  
شدند و بتغیر پرداختند و پیشنه پایی انحصارت سنگ زدند تا  
انکه خون جریان نمود از شدت الهم حضرت نشستند محشرین  
آمدند حضرت را بلند کردند گفتند باید بروی چون حرکت فرمودند  
با زپیشنه مبارک سنگ زدند و سب و شتم رواد استند تا انکه  
حضرت بیان یکی از بزرگان رسید احتراماً بصاحب با غمتعرشین  
عقب کشیدند صاحب با غم با مهمان خوش دریا لادم دریجه

نشسته بود تدمهمان کفت که این شخص رسیا رصد مه خورد و  
خدمت شد مازیرای اخوشه انگوری بفرست صاحب باع امانت اع  
کرد مهمن اصرار نمود مجبور ایوا سلطه غلام خویش که نام او -  
عدا س بود خوش انگوری فرستاد عدا س چون از اهل نینوا بود  
وازامت یونس علیه السلام حضرت ازاوسئوال قرمود ند تو از -  
کجا ئی گفت از نینوا هستم قرمود ند نینوا مدینه یونس علیه  
السلام است غلام چون از اهل حجا زنام یونس علیه السلام  
رانشنیده بود بانها یات استغرا ب عرض کرد که شما یونس را  
من شنا سید جواب فرمود ند بلی یونس بزاد رمن است وا زان بیا  
الله است و صاحب ایات با همه غلام از بیان حنجرت بسیار  
نماد مان گشت دست حنجرت را بوسید صاحب بستان  
بمهمان خویش گفت دیدی چکونه غلام من از دست رفت و این  
شخص اورا اضلال نمود زیرا دست است اورا بوسید باری عدا س مورد  
مواخذه گشت تا اینکه مجبور بر فرار شد مقصود اینست که بحنسر  
را گمان چنان که در زمان اشراف نورنبوت جمیع خلق فرباد  
براورد ند سمعنا و اطهنا دیگر تمید آند چه بلا یائی برا جواب  
وجود وارد شد و چه انکار رواست کبار از علوم دیدند این است که  
میفرماید

انکلاما جانگم رسول بعالا تهوى انقسام استکبرتم ففریقا کذ بتم

وغيريقات قتلون انتهى

ونيز ميرما يند قوله الاحلى (۱)

۱۰۰ از جمله برهان حضرت محمد قران است که بشخص امى وحى شد ه منطق قران حکمت بالغه است شریعتی در نهایت اتقان که روح ان عصر بود تا سیس میرما بید وا زاین کذ شته مسائل تاریخیه و مسائل ریاضیه بیان مینماید که مخالف قواعد فلکیه آن زمان بود بحد ثابت شد که منطق قران حرث بود دران زمان قواعد فلکیه بطلمیوس مسلم آفاق بود و کتاب ماجستی اساس ریاضیه بین جمیع فلاسفه ولی منطوقات قران مخالف آن قواعد مسلمه ریاضیه لهذا جمیع اعتراض کرد که این آیات قران دلیل بر عدم اطلاع است اما بعد از هزار سال تحقیق و تدقیق ریاضیون اخیراً ا真相 و مشهود شد که صریح قران مطابق واقع و قواعد بطلمیوس که نتیجه افکار هزاران ریاضی و فلاسفه یونان و رومان و ایران بود باطل مثلاً یک مسئله از مسائل ریاضی قران این است که تصریح بحرکت ارض نموده ولی در قواعد بطلمیوس من ارض ساکن است ریاضیون قدیم آفتاب را حرکت فلکیه قائل ولی قران حرکت شمس را محوریه بیان فرموده و جمیع اجسام فلکیه و ارضیه را متحرک دانسته لهذا چون ریاضیون اینگه نهایت تحقیق و تدقیق در مسائل فلکیه نمودند و آلات و دوایت

(۱) خطابات ص ۱۹۹

اختراع کردند وکشف اسرار نمودند ثابت و محقق شد که منطق  
صریح قرآن صحیح است و جمیع فلسفه و ریاضیون سلف بسر  
خطار فته بودند حال باید انصاف داد که هزاران حکما و فلسفه  
و ریاضیون از امم متقدمه با وجود تدریس در مسائل  
فلکیه خطاب نمایند و شخصی امی از قبائل جا هله بادیه العرب  
که اسم فن ریاضی نشنیده بودند با وجود آنکه در صحراء ر -  
وادی غیرفی زرع نشوند نموده به حقیقت مسائل غامضه فلکیه  
بی برده و چنین مشاکل ریاضیه را حل ننمایند پس همچنان شبهه  
نیست که این قسمیه خارق العاده بوده وبقوت وحی حاصل -  
کشته ویرهانی از این شانی تروکانی ترمکن نیست و این قابل  
انگاره و انتہی

مطلوب داشتم - حضرت باب اعظم جل ذکرہ الاعلی حضرت  
بهماء اللہ پس از استدلال بایات نازله از قلم مبارک حضرت باب  
بحقانیت احضرت و نقل ایات مبارکه قرآنیه و شرح و تفصیل ادله  
متقدنه دیگر در کتاب ایقان (۱) راجع بحقانیت حضرت رب اعلی  
باب اعظم میفرمایند قوله تعالی "واز جمله ادله برائبات این  
اموانکه در عهد و عصرگه غیب هویه در هیکل بشریه ظاهر  
میشد بضمی از مردمی که معروف نبودند و علاقه بد نیست  
و جهتی نداشتند بضمیاء شمس نبوی مستضئ و بانوار قمر  
(۱) ایقان ص ۹۳-۱۸۷ اطبع مصر

هدایت مهندی مینندند و بلقاً اللہ تائز میگشتند لہذا این بود  
کہ علماء عصر و اغیانی عہدا استہزاً مینمودند چنانچہ از لسان  
ان گمراہان میغیرما ید ”**نقال الملااَذِينَ كُفْرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَكَ**  
الا بشرامتنا و مانرا ک اتبیعک الا الذین هم اراد لنا بادی الرای  
ومانرا لکم علینا من فضل بل نظنکم کاذبین ۔ اعتراً مینمودند  
وبان مظاہر قد سیه میگفتند که متابع شمانکردہ مکراراً دل ما  
که اعتنائی بشان انہا نیست و مقصود شان این بود کہ علماء  
واغنیاء و معارف قوم بشمایمان نیاردن و باین دلیل و امثال  
ان استدلال بر مطلعان من له الحق مینمودند و امداد رای ۔  
ظہوراً ظہر و سلطنت عظیم جمیع ازع لاما راشدین و قشلاقی  
کاملین و تقدیمی بالغین از کاس قرب و وصال مرزوق شدند و بحنا یات  
عظیم فائزگشتند واذکون و امکان در سیل جانان گذشتند بعضی  
از اسامی انہا ذکر میشود کہ شاید سبب استقامات انس مختاریه و  
نفوس غیر مطمئنه شود ازان جمله جناب ملا حسین است که محل  
اشراق شمس ظہور شدند ۔ لولاه ما استوی اللہ علی عشرش  
رحمانیته وما استقر علی کرسی صمدانیته وجناب اقا سید یحیی که  
وحید عصر و فرید زمان خود بودند و ملام محمد علی زنجانی و ملا علی  
بستانی و ملا سحید بارفوشی و ملا نعمۃ اللہ مازندرانی و ملا  
یوسف ارد بیلی و ملام مهدی خوئی و اقا سید حسین ترشیسی زی  
و ملام مهدی کندی و پراک را و ملا بآ قروملا عبد الخالق یزدی و ملا

علی برقانی و امثال آنها که قریب چهارصد نفر بودند که اسامی  
جمعیح در لوح محفوظ الہم ثبت شده همه اینها مهتمدی  
ومترومذعن گشتند برای ان شمس ظہور یقسمی که اکثری از مال  
و عیال که شتند ویرضا ی ذی الجلال پیوستند و از سر جان برای  
جانان برخاستند و انعام نمودند بجمیع انچه مزروع کشته  
بودند بقسمی که سینه ها شان محل تیرها ی مخالفین کشت و  
سرها شان زینت سنان مشرکین چنانچه ارضی نماند مکران که  
ازدم این ارواح مجرد ه اشامید و سیکی نماند. مکران که به  
کرد نهاد شان ممسوں کشت و لیل برمدیق قولشان نسلشان  
بس ایا شهادت این نفووس قدسیه که باین طریق جان در  
راه دوست دادند که همه عالم از ایثار دل وجانشان متحریر  
کشند کفایت نمیکند برای این عبادی گه دستند و انگار یعنی  
عباد که دین را بد رهمی دادند و بقارا بعتاب بدیل نمودند  
و کوثر قرب را بچشمی های سورمه و نمی کردند و یجزا خذ اموال  
نام مرادی نجویند چنانچه مشاهده میشود که گل بزخارف  
دنیا مشغول شده اند و از زرب اعلی د و رماند حال انصاف -  
د هید که شهادت اینها مقبول و مسموع است که قولشان  
ونحلشان موافق وظاهرشان و باطنشان مطابق بنحو یکه  
تاہت العقول فی افعالہم و تحریرت ا لنفس نی اصلیا رهم و

بما حملت اجساد هم و با شهادت این معرفتیین که بجزه‌های -  
نفسی بزیارتند و از نفس‌ظنونات با خلل نجاتی نیافته‌اند و  
دریوم سرازیرا شر بزندارند مگرچون خفاس‌العائی در طلب دنیا  
فانیه کوشند و در لیل راحت نشوند مکرر ترد بیرات امورات دانیه  
کوشند بتدریج مشغول کشته و از تقدیر الهمی غافل شده‌اند  
روزی جان در تلاش معاشرند و شب در تزیین اسباب فراش ایدار  
هیچ شرع و ملتی جایزاست که با عرازان این نفووس محدود و بمتمسک  
شوند و از اقبال و تصدیق نفووسی که از خان و مال و اسم و رسم و ننک  
ونام در رنای حق کذشته از داغمال نمایند ایا نبود که از قبل امر  
سید الشهداء راعظ امور را اکبر لیل بر حفیت ائمه حضرت می‌شمردند  
و می‌کنند در عالم چنین امری اتفاق نیفتاد و حقی با این استقامت  
و ظهرورثلا هر شد پا اینکه امراه حضرت از صبح تا ظهر پیشتر -  
امتداد نیافت ولیکن این انوار مقدسه هیجد و سنه می‌گذرد که  
پلایا آز جمیع جهات مثل باران برائه‌ها بارید و پیچه عشق و حب  
و محبت و ذوق که جان رایکان در سبیل سپحان اتفاق نمودند  
چنانچه بر همه واضح و مبرهن است با وجود این چکونه این امر  
را سهل شمرند ایاد رئیسی عصر چنین امر خطیری ظاهر شده و  
ایا اکراین اصحاب مجاهدین الله نباشد. دیگر که مجاهد خواهد  
بود و ایا اینها طالب عزت و مکرت و شروت بودند و ایا مقصودی جز  
رضه‌ای حق داشتند و اکراین بهم اصحاب با این اثارة جیبه

وافعال غریبه باطل با شند دیگرکه سزاور است که دعوی حق  
نماید قسم بخدا گه همین فعلشان برای جمیع من علی الارض  
حجه کافی و دلیل واقعی است لواح الناس تی اسرار الامر  
یتغفرون و سیعلم الذين ظلموا ای منقلب ینقلبون واز  
همه کذ شته علامت صدق و کذ بدر کتاب معلوم و مقرر  
تمده پایید ادعاؤ دعاوی کل عباد باین محک الهمی زده شود  
تاصادق را زکاذ ب تمیزه هدایتست که میفرماید فتنمها —  
الموت ان کنتم صادقین حال ملاجظه فرمائید با این  
شهدا ای صادق که نص کتاب شاهد برصدق قول ایشان است  
چنانچه دیده اید که همه جان و مال وزن و فرزند وکل ما یملک  
را اتفاق نموده اند و باعلی غرف رضوان عرق فرمود که شهاده  
این طلحات عالیه و انفس منقطعه برتصدیق این امر عالی  
متعالی مقبول نیست و شهادت این کروه که برای ذهبا ز  
مذہب کذ شته اند و برای جلوس برصد را زاول ماصد را ختر از  
جسته اند بریطلان این نور لاعج جائز و مقبول است با اینکه  
جمیع مردم ایشان را شناخته اند و اینقدر را داشت نموده اند که  
از ذره از اعتبار این اموری ملکی در سبیل دین الهمی نمیکند رند تا  
چه رسد بجان و مال وغیره حال ملاحدله فرمائید که چگونه  
محک الهمی بنص کتاب تفصیل نمود و خالص را زغض تمیزد اد

ومن ذلک هنوز شاعر نشد، اند و در نوم غلت بکسب دنیا فانیه  
وریاست ظاهره مشغول شد، اند یا ابن الانسان قد مضت عليك  
ایام واستعملت فيها بعاته‌هی به نفسك من الذئون والآوه‌ام  
الى متى تكون راقداً على بساطك فارفع راسك عن الثوم تسان  
الشمس قد ارتغعت في وسط الزوال لتعل تشرق عليك بانوار الجمال  
والسلام ولكن معلوم باشد که این علماء ونقها که مذکور شد هیچ‌یک  
ریاست ظاهره نداشتند اند چه که محال است علماء مقتدر  
محروف عصرکه بر صدر حکم جالسند و پرسیرا مرساکن تابع حق  
شوند الامن شاء ریک چنین امری در عالم ظهور ننمود مکر قلیلس  
وقلیل من عبدی الشکور چنانچه در این عهد احدی از علماء -  
مشهور که زمام ناس در قبشه حکم ایشان بود اقبال نجستند بلکه  
بطام بخفر و انکار در دفع کوشیدند بقسمیکه هیچ کوشی نشانیده  
و هیچ چشمی ندیده و رب اعلى روح ما سواه فداء بخصوص -  
بجمیع علماء هر یلدی توقيعی صادر ننموده اند و مراتب اعراض  
و اغماض هر کدام را در توقيع او بتفصیل ذکر ننموده اند . فاعتبروا  
با اولی الابصار

ونیز میفرمایند قوله تعالی (۱)

دلیل ویرهان دیگر که چون شمس بین دلائل مشرق است -  
استقامت ان جمال ازلی است بر امراهی که با اینکه در سن

(۱) ایقان مبارک ۱۹۴-۱۹۶

شباب بودند وامری که مخالف کل اهل ارض را وزو پیج و شریف  
و غنی و نقیر و عزیز و لیل و سلطان و رعیت بود با وجود این قیام  
بران امر نمود چنانچه کل استماع نمودند و از هیچ کس و هیچ  
نفس خوف ننمودند و اعتنا ننمودند ایامی شود این بخیر ام را الهی  
ومثبت مثبته ریانی قسم بخدا که اگر کسی فکر و خیال چنین امری  
نماید نی الفور هلاک شود و اگر قلبها ای عالم را در قلبش جاده  
با ز جسارت بر چنین امر میم نماید مکریا ذن الهی باشد و قلبش  
متصل بفیوضات رحمانی و نفس مطمئن بعنایات ریانی ایا این  
را بچه حمل میکنند ایا بجنون نسبت مید هند چنانچه بانبیا ای  
قبل شادند و بامکونند برای ریاست ظاهره و جمع زخارف —  
دنیا ای نانیه این امور را متصرز نشده اند سبحان الله دراول  
از کتب خود که ان راقیم اسماء نامیده واول و اعظم و اکبر جمیع  
کتب است اخبار از شهادت خود مید هند و در مقام این ایه  
را ذکر نموده اند یا بقیة الله قد دیدت پکلی لک و رضیت السبب  
فی سبیلک وما تمنیت الا القتل فی محبتک و کفی بالله العلیی  
معتصما قدیما و همچنین در تفسیرهای تمثیلی شهادت  
خود را نموده اند کائی سمحت منادی یا ینادی فی سری اند آ  
الاشیاء الیک فی سبیل الله کمادی الحسین علیه السلام فی  
سبیلی ولو لا کنت ناظرا بد لک السرالواقع فوالذی نفسی بیده

لوا جتمعوا ملوك الارض لن يقدروا ان يأخذ وامنى حرفان كيف عبيد  
الذى ليس لهم شان بذلك ونانهم مطرودون الى ان قال  
ليعلم الكل مقام صبرى ورضاى وندائى فى سبيل الله ايا صاحب  
اين بيان راميتون نسبت دادكه در غير صراط ال�ى مشى  
مينعايد وبا بخير رضاى اوامری طلب نموده در همین آيه نسم  
انقطاعى مكتون شده که اکریوزد جمیع هیاکل وجود جان را انفاق  
نمایند و از روان در گذرند حال ملاحظه نمائید که چه قدر ناس  
نسنا سند وبخایت حق ناسیا س که چشم از جمیع اینها پوشیده  
اند و بحقب مرداری چند که از بطنشان افغان مال مسلمانا ن  
میاید مید وند و با وجود این چه نسبتهاى غیر لائقه که بمطالع  
قد سیه مید هند

و نیز میفرمايند قوله تعالی (۱) استقامت بر امر حجتی است بزرگ  
و برهانیست عظیم ..... چنانچه میفرمايد فاستقم كما  
أمرت حال ملاحظه فرمائید که این سدره رضوان سبحانی در  
اول جوانی چگونه تبلیغ امر الله فرمود وجهه قدر استقامت ازان  
جمال احذیت ظاهر شد که جمیع من على الارض بمن عشر اقدام  
نمودند حاصلی نبخسید انچه اپذاء بران سدره طوبی وارد  
مپاوردند شوقش بیشتر و رحبش مشتعل ترمیشد چنانچه این  
نقرات واضح است واحدی انکار ندارد تا انکه بالآخره جان



در امکان ظاهر شده و جمیع این قلوب منزه هد و نقوص مقدسه بکمال  
رضا د رماده قضاستا شنید و در موضع تکلیف جز تکرازا ایشان ظاهر  
نه د رمواطن بل اجز رضا ایشان مشهود نه و این رتبه هم معلوم  
است که کل اهل ارض چه مقدار غل و بغض و عداوت با این اصحاب  
داشتند چنانچه اذیت وایدا ای ان طلحات قدسی معنوی را  
علیت فوزورستکاری و سبب فلاح و نجاح ابدی میدانستند ایسا  
هر کرد رهیق تاریخی از عهد ادم تا حال چنین غوغائی دریالاد  
واقع شد و ایا چنین شوغا ائی در میان عباد ظاهر گشت و با این  
همه ایداء و اذیت محل لعن جمیع ناس شدند و محل ملامت  
جمیع عباد و کویا صبر رعالیم کون از اصطبارشان ظاهر شد و فادر  
ارکان عالم از تحلشان موجود گشت باری در جمیع این وقایع  
حاد ته و حکایات وارد ه تذکر فرمائید تا بر عظمت امر بزرگی آن مطلع  
کرد ید تابعنا یت رسم روح اطمینان در وجود دمیده شود و بر  
سر برایقان مستريح و جالس شوید خدا ای واحد شاهد است که  
اگر فی الجمله تذکر نماید علاوه بر همه این مطالب مقرر و دلائل  
مذکوره همین در وسیب ولعن اهل ارض براین موافق میدان  
تسليم و انقطاع اعظام دلیل و اکبر حرجت بر حقیقت ایشانست و در  
هران که تذکر راعت را نهات جمیع مردم از علما و فضلاء و جهال -  
نرمائی در این امر محکم ترورا سختروثا بت ترمیشی زیرا که جمیع  
آنچه واقع شد از قبل معادن علم لدنی و موضع احکام ازلی

خبرداده اند

حضرت عبدالبهاء میغوما پند قوله الاحلى (۱)

اما حضرت اعلى روحی الله القداد رسن جوانی بخشی بیست و پنج سال از عمر مبارک کذ شته بود که قیام بر امر فرمودند و در میان طائمه شیعیان عموماً مسلم است که ابد احضرت در هیجع مدرسه تحصیل نفرمودند و نزد کسی اکتساب علوم نکردند و جمیع اهل شیراز کو این مید هند با وجود این بمنتها ی غسل بفتحة در میان خلق ظا هرشدند و با انگه تاجر بودند جمیع علمای ایران را عاجز نمودند بنفس فرید بر امری قیام نفرمودند که تصور نتوان زیرا ایرانیان بتعصب دینی مشهوران افتد این ذات محترم بقوتی قیام نمود که زلزله برار کان شرایع و آداب و احوال و اخلاق و رسوم ایران اند اخت و تمہید شریعت و دین و آئین نمود با وجود اینکه ارکان دولت و عموم ملت و روساء دین کل بر محویت واعدام او قیام نمود منفرد اقیساً نمود وایران را بحرکت ارزد چه بسیار از علماء و روسا و اهالی که در کمال مسرت و شادمانی جان در راهش دادند و بیدان شهادت شناختند و حکومت و ملت و علمای دین و روسای عذیم خواستند که سراجش را خاموش نمایند نتوانستند عاقبت قمرش طالع شد

---

(۱) مفاوضات

ونجمش باز گشت و اساساً متن شد و مطلع نورمیین کشت  
جم غیر ربا بر بیت الهیه پروردش داد و در انکار رواخلاق و اطوار  
واحوال ایرانیان تأثیر عجیب نمود و جمیع تابعین را به لامور شمس  
بهای بشارت داد و آنرا مستعد ایمان و ایقان کرد و ظهور چنین  
آثار عجیب و مشروعاً عذلیمه و تائید رعقول و انکار عمومیه و وضع  
اساس ترقی و تمہید مقدمات نجاح و فلاح از جوانی تا جراحت  
دلیل است که این شخص مریم کلی بوده شخص منصف ابد اتوقف  
در تصدیق نمینماید .

مطلوب نهم - حضرت بهاء الله

حضرت عبد البهاء میفرمايند وقله قوله الاحلى (۱)  
اما جمال مبارک در زمانی که ممالک ایران در چنین ظلمت و نادانی  
مستخرق و در نهایت تحصیب جا هلانه مستهلك و تفصیل اخلاق  
واحلا روانکار ایرانیا را در رقون اخیره در تواریخ اروپا مفصل ابته  
خوانده اید تکرار نزوم ندارد مختصر اینست که بد رجه ازان حمله  
رسیده بود که جمیع سیاحات اجنبي تاسف می خوردند که این -  
ملکت در قرون اولی در نهایت درجه عذلمت و مد نیت بود حال  
چنین ساقط و ویران کشته و ازینیاد برآفتاده و اهالی بد رجه همچی  
رسیده اند باری جمال مبارک در چنین وقتی <sup>نمای</sup> درشدند پدرشان  
ازوزرا بود نه از علما و رئزد جمیع اهالی ایران مسلم که در -

(۱) مفاوضات

مدرسه علمی نیاموختن و باعلماء و فضلا معاشرت ننمودند در  
بدایت زندگانی در کمال خوشی و شادمانی ایامی بسر برگزند و  
موانس و مجا لستان از زرگان ایران بودند از اهمیت  
معارف بمجرد اینکه باب آنها را مرکز نه فرمودند که این  
شخص بزرگوار سید ابرار است و بر جمیع ایمان و ایقان لازم و بر  
نصرت حضرت باب قیام فرمودند و ادله و برآهین قاطعه  
بر حقیقت حضرت باب اقامه مینمودند و با وجود انکه علمای ملت  
دولت علیه ایران را مجبور برآورده ایت تعریف و اهتمام نمودند و  
جمیع علمائی بر قتل و قارت و اذیت و قلع و قمع دادند و در  
جمیع مالک بکشتن و آتش زدن و غارت حتی اذیت نمایند و  
اطفال پرداختند مع ذلك حضرت بهاء الله در کمال استقامت  
ومتأنیت باعلاء کلمه حضرت باب قیام داشتند بدایی  
ساعت پنهان نشدند و انحصار مسجد ادریسین اعداء مشهور  
بودند و با قامه ادله و برآهین مشغول و باعلاء کلمه الله معروف  
و بکرات و مراتصد مات شدیده خوردند و رهبر قیقهه د ر  
محزن فدا بودند و رزیرزنجیر افتادند و رزیرزمهین مسجون  
گشتند و اموال با هذله مورده کل بتالان و تاراج رفت و از  
ملکتی بملکتی چهار مرتبه سرگون شدند و نهایت در سجن  
اعظم قرار گرفتند با وجود این دائماند ا بلند بود و صیحت امرالله  
مشتهر و بفضل و علم و کمالاتی ظاهر شدند که سبب حیرانی کل

اهل ایران شد بقسمی که در طهران و در بغداد و راسلامبول و  
رومیلی و در عکا هرنسی از اهل علم و معارف چه محب و چه  
مبغض که بخمور حاضر شد هر سؤالی که نمود جواب شانی کافی  
شند و کل مقروء معتبر بران بودند که این شخص در جمیع  
کمالات فرد و وحید اتفاق است و در بغداد بسیار واقع که در —  
مجلس مبارک علمای اسلام و یهود و مسیحی و اریا ب معارف اروپا  
حاضر و هر یک سؤالی مینمود و با وجود اختلاف منابع جمیع  
جواب کافی میشنیدند و مفتعن میکشند حتی علمای ایران که در  
کربلا و نجف بودند شخص عالمی را انتخاب کردند و توکیل نمودند و  
اسم آن شخص ملا حسن عموبود آمد بحضور مبارک بعضی سؤالات  
از طرف علماء کرد جواب فرمودند و بعد عرض کرد که علماء در علم و فضل  
حضرت مقروء معتبرند و مسلم عمومست که در جمیع علوم نظری و مثبتی  
ند ازند و این هم مسلم است که تدرس و تحصیل نکرده اند ولکن  
علماء میکویند که ما باین قناعت ننمائیم و بسبب علم و فضل اقرارو —  
اعتراف بحقیقت شان نکنیم لهذا خواهش داریم که یک معجزه  
بجهت قناعت واطمینان قلب ظاهرا نمایند جمال مبارک فرمودند  
هر چند حق ندارند زیرا حق باید خلق را امتحان نماید نه خلق  
حق را ولی حال این قول مرغوب و مقبول امام امرالله دستکاه —  
تبای ترونیست که هر ساعت یک بازی در بیان و هر روز یکی چیزی  
به تلبیک در این صورت امرالله بازیچه صیباً شود ولی علماء

بنشینند و با لاتفاق یک معجزه را انتخاب کنند و بنویسند که  
پیش از این معجزه آنها ای ما شبیه نمیماند و کل اقرار و اعتراض  
برحقیقت این امر مبنی نباشیم و آن را نورقه رامهرگند و بیان میزان  
قرار دهد اگر ظاهراً از برای شما شبیه نماند و اگر ظاهراً  
نشد بطلان ماثابت گردان شخص عالم برخاست وزانوی  
مبارک را بوسید و حال آنکه مومن نبود و رفت و حضرات علماء را  
جمع کرد و پیغام مبارکرا تبلیغ نمود حضرات مسحیت کردند و  
گفتند این شخص سحر است شاید سحری بنماید اనوقت  
از برای ما حرثی نمیماند وجسارت نکردند ولی آن شخص در  
اکثر محافل ذکر نمود واذکریلا رفت بکرانشاه و طهران و تفصیل  
را بجمعیح گفت و خوف و عدم اقدام علماء را ذکر نمود مقصود این  
است که جمیع مغارضین شرق معتبر برعذتمت و پیروگواری و  
علم و فضل جمال مبارک بودند و با وجود عداوت جمال مبارکرا  
ببهای اللهم شهیرت ~~ب~~ مینمودند باری این نیراعظم پخته  
در افق ایران طالع شد در حالتی که جمیع اهالی ایران چه  
ازوزراجه از علماء از اهالی جمیعاً بمقام است در کمال عداوت  
برخاستند و اعلان گردند که این شخص میخواهد دین و  
شریعت و ملت و سلطنت ما را محظوظ بود نماید چنانچه در  
حق مسیح گفتند ~~و~~ <sup>و</sup> جمال مبارک ترد او حیداً مقام است گسل

فرمودند وابدا ذره فتور حاصل نشد نهایت گفتند تا این شخص در ایرانست آسايش و راحت نیا بد پس باید اینرا اخراج کرد تا ایران آرام بگیرد پس بر جمال مبارک سخت گرفتند تا از ایران اذن خروج <sup>البند</sup> به کمان اینکه باین سبب سراج امر مبارک خاموش میشود ولی بالعکس نتیجه بخشید امریلند ترشد و شعله افزون تر کشت در ایران وحده منتشر میشود این سبب شد که در رسائیر بلاد منتشر کشت بعد گفتند که عراق عرب نزدیک ایرانست باید این شخص را بمالک بسید و فرستاد این بود که حکومت ایران کوشید تا انکه جمال مبارک را از عراق با سلام بمول فرستادند با زملاء حظه کردند که ابد افتوری حاصل نشد گفتند اسلام بمول محل عبور و مرور اقوام و ملل مختلف است و ایرانیان بسیار لهد <sup>ا</sup> ایرانیان کوشیدند تا جمال مبارک را برومیلی فرستادند ولی شعله پر زور ترشد امریلند ترکرد یدعا قیمت ایرانیان گفتند این محلات هیچ یک موقوع اهانت نبود باید بمحلی فرستاد که توهین واقع گرد و محل رحمت واذیت باشد و اهل و اصحاب بنها یست درجه بلا مبتلى کردند پس سجن عکارا انتخاب نمودند که حبسخانه عصاة و قاتلها و سارقها و قطاع طریق است و نی الحقيقة در زمرة این نفوس داخل کردند اما قدرت الهیه ظاهر شد و اعلاه کلمه کرد ید و عظمت بهاء الله مشهود شد که در چنین سجنی در تحت چنین اهانتی ایران را از بزرخی بپرسی دیگر نقل نمود جمیع اعدا را

مقوه رک و برکل ثابت کرد که مقاومت این امر نتواند و تعالی است  
مقدسه اش سرایت در جمیع افاقت نمود و امرش ثابت کشت باری  
در جمیع ولایات ایران اعداکل بکمال بخضاء قیام نمودند -  
بستند و کشتند زدند و سوختند و بنیان هزار خانمان را ازینیا در  
براند اختند و رقلح و قمع به روسیله تشبث کردند که امر شر ا  
خاموش گشند با وجود این در سجن قاتلها و قطاع طریق و سارقها  
امر شر را بلند کرد و تعالیمش را منتشر فرمود و اکثر نفوسرانه در آمد  
بخضاً بودند متنبه نمود و مومن کرد و کاری کرد که نفس حکومت  
ایران بیدارشد و از انجه بواسطه علماء سوء واقع پشمیان کشت  
و چون جمال مبارک با این سجن در ارض مقدس سرسیدند انانا یان  
بیدار شدند که بشاراتی که خداداد رسوسه هزار سال پیش از  
لسان انبیاء داده بود ڈلا هر خواهد شد جمیع این وعد ها و نا شدوا کر  
زیرا ببعضی انبیاء وحی فرموده وبشارت بارز مقدس داده که -  
رب الجنود در تو دلا هر خواهد شد جمیع این وعد ها و نا شدوا کر  
چنانچه تصریف اعد انبیاء و این نفی و تبعید واقع نمیکست عقل  
باور نمیکرد که جمال مبارک از ایران هجرت نمایند و در این ارض  
مقدس خیمه بر افراد زند هقصود اعد این بود که این سجن سبب  
شود و یکلی امر مبارک محظوظ بود کرد و حال انکه سجن مبارک -  
تا یید اعظم شد و سبب شروع کشت صیانت همی بشرق و غرب

رسید واسعه شخص حقیقت بجمعیع افاق درخشید سبحان الله  
با وجود انگه مسجون بودند ولی در جبل کرمل خیمه بلند بود و  
در نهایت عظمت حرکت میقمرودند و هر کس از آشنا و بیکانه بحضور  
شرف میشد میکفت این امیراست نه اسیروی مخدوش ورود سجن  
خطا بی بنا پلیون مرقوم فرمودند و بواسطه سفیر فرانسه ارسال  
شد مشمون اینگه سئوال نمائید جرم ماضه بود که سبب این سجن  
وزدان گشت ناپلیون جواب نداد بعد توقيعی ثانی صادر شد و  
آن در سوره هیکل داخل مختصر خطاب اینگه ای ناپلیون چون  
استماع ندانمودی وجواب ندادی عنقریب سلطنتت بیاد رود و  
بکلی خراب گردی ان توقيع بواسطه قیصر کتفاکو با پوسته ارسال  
شد و با اطلاع جمیع مهاجرین صورت این خطاب بجمعیع اطراف  
ایران رفت زیرا کتاب هیکل دران ایام بجمعیع ایران نشر شد و  
این خطاب از جمله مندرجات کتاب هیکل است این درسنے —  
هزار و هشتصد و شصت و نه میلادی بود و چون این سوره هیکل  
در جمیع ایران و هند و سтан منتشر شد درست جمیع احباب  
انتاد و کل منتظر نتایج این خطاب بودند اندک زمانی نگذشت  
سنه هزار و هشتصد و هفتاد میلادی شدوا تشن حرب میان آلمان  
وفرانسه برافروخت با وجود انگه ابد اکسی کمان غلبه آلمان  
نمیکرد ناپلیون شکست فاحش خورد و تسليم دشمن کشت و —

عترش بذلک کبیری مبدل شد و همچنین الواح بسائیر ملوك -  
فرستاده شد از جمله توقيعي پجهت اعليحضرت ناصرالدين  
شاه فرستاده شد و در آن توقيع ميغرايد من را احضارگن  
و جهیع علماء راحا غیرنما و طلب حجت و پرها ن کن تا حقیقت و -  
بطلان ظاهر شود اعلیحضرت ناصرالدين شاه توقيع مبارکا  
نزو علماء فرستاد و تکلیف این کارکرد وای علماء جسارت ننمودند  
پس جواب توقيع را تهیت نفرم شاهير علما خواست بعد از مد تى  
توقيع مبارکا اعاده نمودند که اين شخص معاشر شد ينست و  
دشمن پادشاه اعليحضرت پادشاه ايران بسيار متغير -  
شدند که اين مساله حجت و پرها ن است و حقیقت و بطلان چه  
تعلق بدشمني حکومت دارد انسوس که ما احترام اين علماء  
چقد رمنظور نموديم و از جواب اين خطاب عاجزند بازی انجه  
که در الواح ملوك مرقوم جمیع بوقوع پیوست باید از تاریخ  
سبعين مسیحی گرفت تطبیق بوقوعات کرد جمیع ظاهر  
شد است و قلیلی ماند که من بعد باید ظاهر شود و همچنین  
طوائف خارجه و ملل غیر مؤمن نسبت بجمال مبارک امسور  
عظیمه نسبت میدادند و بخشی محتقد بولايت جمال مبارک  
بودند حتی بحضورها رسائل نوشته من جمله سید داودی  
از علماء اهل سنت در پنداش رساله مختصری نوشته بود و در

ان بمناسبتی چند خارق العاده از جمال مبارک روایت مینمود  
والی آلان در شرق در جمیع جهات کسانی دستند که بمنظریت  
جمال مبارک موئمن نیستند اما اعتقاد ولایت دارند و معجزات  
روایت کنند مختصراً ی恩ست که چه از موافق و چه از مخالف نفسی  
بساحت اقدس مشرف نشد که مقرر و معترض بر پیرکواری جمال  
بارک نگشت نهایت اینست که ایمان نیاورد ولی پیرکواری را  
جمال مبارک شهادت داد بمحضی که در ساحت اقدس مشرف  
میشد ملاقات جمال مبارک چنان تاثیر مینمود که اکثر حرف -  
نمیتوانستند بزنند چه بسیار رواح که نقوص پر عداوتی ازد شمنان  
پیش خود مصمم میشد و قرار میداد که چون بحضور رسم چنین  
گوییم و چنان مجادله و محااججه نمایم ولی چون بساحت اقدس  
میرسید مات و متحیر میشد و جز صمت و سکوت چاره نداشت -  
جمال مبارک لسان عرب نخواندند و معلم و مدرسی نداشتند و  
در مکتبی وارد نشدند ولی نصاحت و بلاغت بیان مبارک در زیان  
عرب والواح عربی العبارة محیر عقول فصحاً و بلطفاً عرب بود  
و کل مقرر و معتبر فند که مثل و مانندی ندارد و چون در نصوص تورات  
دقیق نمائیم هیچ یک از مثلاً اترالهیه اقوام منکره را مخیر نفرمود  
که هر صفحه از جمله که بخواهید من حاصلم و هر میزانی که قرار  
د هیچ من موافق نمایم و در توقيع شاه و اشخاص فرموده اند که

علماء راجمع کن ومن را بطلب تا حاجت ویرهان ثابت شود  
پنجاه سال جمال مبارک در مقابل اعدامانند جبل ایستاده و  
کل محرومیت جمال مبارک را میخواستند و جمیع مهاجم بودند و هزار  
مرتبه قصد صلب و اعدام نمودند و در این مدت پنجاه سال  
در زمانهای خطر بودند و ایرانی که الى الان باین درجه —  
همجیت و ایرانی است جمیع عقلا از داخل و خارج که مطلع بر  
حقائق احوال اند متفرق برآنند که ترقی و تمدن و عمران ایران  
منوط بتعصیم تعالیم و ترویج مبادی این شخص بزرگوار است  
حضرت مسیح در زمان مبارکش فی الحقيقة یازده نفر تربیت  
فرمود واعظ آن اشخاص پطرس بود من ذلك چون با متحان  
انتداد سه مرتبه حضرت مسیح را انکار نمود با وجود این بعد  
امر حضرت پیغمبر نفوذ در ارکان عالم نمود حال جمال مبارک  
هزاران نفوس تربیت فرمود که در زیر مشیر تحریر یا بهای الام بهی  
با واقع اعلی رساندند و را تشامتخان مانند ذهن بسر  
افروختند دیگر ملاحظه نمایید که من بعد چه خواهد شد  
باری حال انصاف باید داد که این شخص بزرگوار پیغمبر مرسی  
عالی انسانی بود و چه آثاری ای هر ازا و اذنا هرشد و پیشه غدرت و قوتی  
از اورد عالم وجود تحقق یافت •

و نیز میفرما یند قوله الاحلى (۱)

(۱) خطابه لندن نجم باختر

۱۰۰۰ اساس دین الهی یکی است شریعة الله یکی است جمیع  
انبیاء برای نشر آن مبحوث شدند لهذا هر ملتی بمحاجب نصائح  
الهی عمل نمود بحقیقت رسید تعالیم الهی یکی است بنیام  
محبت الله یکی است و این سبب وحدت ویکانگی بشراست جمال  
مبارک در این سبیل خیلی صدمات دیدند در حبس زیر زنجیر  
رفتند چوب و تازیانه خورند بعد ازان نفی به بغداد شدند  
با وجود این ناصر الدین شاه آرام نگرفت آن پادشاه مستبد  
کوشید تا جمال مبارک را بعکا فرستاد و با تفاوت عبد الحمید در حبس  
انداخت قلعه عکا سجنی است که تصویر نتوان کرد هیچ محبوسی  
تحمل یگسال نمیکند جمال مبارک تمام عمرشان را صرف کردند تا  
آنکه وحدت بین قلوب جمیع بشر تحقق یا بد نوع انسان بیکدیگر  
مهریان گردند نزاع نماند جدال نماند قتال نماند مخاریه نماند عالم  
بشریک خاندان شود و جمیع افراد حکم وحدت پیدا کند حال  
ملاحظه نمائید که جمال مبارک پس غیضی احسان نمودند چه  
سراجی روشن کردند چه تجلی بر شرق و غرب فرمودند بقوه  
روح القدس اعلام وحدت نمودند در این سبیل صدمات را تحمل  
کردند حال الحمد لله نتائج ان مشهود ۰۰۰ انتهى

### فصل سوم

اثبات مظاہر مقدسہ از کتب مقدسہ

مشتمل بر - سه مطلب از این فرار:

مطلب اول - اثبات حضرت مسیح از تورات

حضرت عبدالبھاء میفرما یند و قوله الاحلى (۱)

در کتاب دانیال از تجدید عمارت بیت المقدس تایم شهادت

حضرت مسیح را بهفتاد هفته میین کرد ہ کہ بشهادت حضرت

مسیح قریانی منتهی شود و مدح خراب کرد داین خبر از ظاہور

حضرت مسیح است و بدایت تاریخ این هفتاد هفته تجدید

(۱) مفاوضات

وتعمیریت المقدس است و در این خصوص چهار فرمان از سمه  
پادشاه بتعمیریت المقدس صادر شد اول از کورش است که در سنه  
۳۶۵ قبل از میلاد صادر شد و این در کتاب عزراء در فصل اول —  
مذکور است فرمان ثانی بتجددید بنای بیت المقدس از داریوش  
فارس است که در تاریخ ۱۹۵ قبل از میلاد صادر شده و این در  
فصل ششم عزراء مذکور است فرمان ثالث از ارتاحستاد رسنه  
سابع از حکومتش در تاریخ ۴۵ قبل از میلاد صادر شده و این در  
فصل هفتم عزراء مذکور است فرمان رابع از ارتاحستاد رسنه  
۴۴ قبل از میلاد صادر راین در فصل دوم نجیباً است امام منصور  
حضرت دانیال امر ثالث است که ۵۷۴ قبل از میلاد بود هفتاد  
ساله ۹۰ روز میشود هر روزی بتصریح کتاب مقدس میگویند  
در رتورات میفرماید یوم رب یک سال است پس ۹۰ روز ۴۴ سال  
شد فرمان ثالث که از ارتاحستاد است ۵۷۴ قبل از تولد مسیح  
بود و حضرت مسیح وقت شهادت و صعود سی و سه سال  
داشتند سی و سه راچون برینجا و هفتضم کنی ۹۰ میشود که  
دانیال از ظهر حضرت مسیح خبر دارد اماد رایه بیست و پنج  
ازاصحاح تاسیع دانیال نوح دیگر یعنی هفت هفتاد و شصت و دو  
هفتاد بیان میکند و این بظاهر اختلاف دارد با قول اول بسیاری  
که رطیفیق این دو قول حیران مانده اند که چطور در رچائی  
هفتاد هفتاد و درچائی شصت و دو هفتاد و هفت هفتاد و دیگر نموده

واین قول بان قول مطابقت ندارد وحال انکه دانیال دوست  
 تاریخ بیان میفرماید یک تاریخ بدایتش صد و رامراز حشستا  
 که برای عزرا، بینای اورشلیم صدور یافت این هفتاد هفته  
 امیت که منتهی به صعود مسیح میشود و ذبیحه و غریانی بشهادت  
 حضرت مسیح منتهی شد تاریخ ثانی نه رایه بیست و ششم است  
 که بعد از اتمام تحریریت المقدس است که تا صعود مسیح این  
 هفت و دو هفته است هفت هفته عمارت بیت المقدس طول  
 کشید که عبارت از چهل و نه سال باشد این هفت هفته راجون  
 بر هر هفت و دو هفته خصم کنی شصت و نه هفته میشود و در هفته  
 آخر صعود حضرت مسیح واقع گشت این هفتاد هفته تمام شد  
 در این صورت اختلافی باقی نماند

مطلوب دوم - اثبات حضرت رسول صلی اللعلیہ واله از کتب

مقدسه

حضرت عبد البهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱)

در ریا ب یازد هم آیه اول از مکاشفات یوحنا میفرماید  
 " و نئی مثل عصایمن داده شد و مرگت برخیزوقد س خدا او -  
 مذیع و انانیرا که دران عبادت میکنند پیما یش نما و صحن  
 خان قد سرا بیرون اند از وان را میپمازیرا که با متها داده شده

(۱) مفاوضات

است و شهر مقد سراچهل و دو ماه پایمال خواهند نمود "از این  
نی مقصود انسان کامليست که تشبيه به نی گشته و وجه تشبيه  
اینست نی چون درونش فارغ شود واژه هر چيز خالی گردند نفمات  
بد يحس حاصل گند و همچنین آوازها هنک اواز خودا و نیست بلکه  
الحان نی الحقيقة از نائیست که در او مید مذہب همچنین آن نفس  
مبارک قلب مقد سشن از ما سوی الله فارغ و خالی و از تحلق بسائر  
شئون نفسانی بیزار و بیری و دمسازین نفس رحمانیست و هر بیانی  
که میفرماید ازا و نیست بلکه از نائی حقيقی و وحی الهی است اینست  
که بنی تشبيه میفرماید و ان نی مانند عصا است یعنی معین هر  
عاجز است و شخص امکان را تکیه گذاشت و عصا ای شبان حقیقی  
است که بواسطه اراغتام خویش را شبانی میفرماید و در چمن زار  
ملکوت سیرو حرگت میدهد و میفرماید که ان شخص بمن گفت "بر  
خیز وقد سخدا و مذبح و انانیکه دران عبادت میکنند بپیمنا"  
یعنی موازنی کن ذرع نماز را کشف کمیت است یعنی آن شخص  
گفت که قد من القد اس و مذبح و انانی را که دران عبادت میکنند  
موازنی نمای یعنی حقیقت حال انانرا جستجو کن و کشف نمای که درجه  
رتبه و مقامی هستند و پیشه شئون و کمالات و سلوك و صفات استند  
و با سراران نفوس مقد سه که در قدس القد اس مقام تقدیس و تنزیه  
استقراردارند مطلع شو "وصحن خارج قد سرا بیرون اند از رانا

مپیمازیرا با متمهاداده شده " در اوائل قرن سابع میلاد که -  
اورشليم استیلا شد قد من لاقدا س بظا هر ظا هر نیز محفوظ ماند  
یعنی آن بیت که سلیمان ساخته اما بیرون قد من لاقدا من صحن  
خارج ضبط شد و با متمهاداده شد " شهر مقد سرا چهل و دواه  
پایمال خواهند نمود " یعنی امتها چهل و دواه که عبارت از هزار  
و دویست و شصت روز است و هر روزی عبارت از یک سال که بین  
حساب هزار و دویست و شصت سال میشود که مدت د ورقان است  
اورشليم را ضبط و استیلا مینما یند زیرا بنص کتاب مقد من هر روز  
عبارت از یک سال است چنانچه در اصلاح چهارم از کتاب  
حرقیال در آیه ششم میفرماید " پس چهل روز متتحمل کناء -  
خاندان یهود اخواهی شد هر روزیرا بجهت توسالی غرارداد نام  
این اخبار از مدت ظهور اسلام است که اورشليم پایمال شد  
یعنی احترامش باقی نماند ولی قد من لاقدا من محفوظ و مصون  
ومحترم ماند و این قضیه هزار و دویست و شصت سال است  
داشت و این هزار و دویست و شصت سال اخبار از ظهور حضرت  
اعلی باب جمال مبارک است که در هزار و دویست و شصت هجری  
واقع شد و چون مدت هزار و دویست و شصت روز منقضی شد حال  
اورشليم شهر مقد سر د و باره بنای محموري و با دیگذاشت  
و هر کس اورشليم را شخصت سال پیش دیده بود حال نیز بین نمود

ملاحظه ميکند که چقدر معموروا باشد گشته ود وباره محترم شده -  
اين معنی آيه روياى يوحنا است بظاهر \*\*\* باري ازکلمه قدس  
القدس مقصداً نسيان شريعت روانیه است که ابداً تغیير و تبدل نیست  
نمیکند و منسون نمیشود و مقصداً از شهر مقدس شریعت جسمانیه -  
است که منسون نمیشود و این شریعت جسمانیه که تعبیر شهر  
مقدس فرموده هزارود ویست و شخصت سال پایمال نمیشود "و بد و  
شاد خود خواهم شاد که پلاس بوشیده مدت هزارود ویست و  
شخصت روزنبوت نمایند" مقصود از این دو شاهد حضرت محمد رسول  
الله و جناب علی بن ابی طالب است در قران مذکور است که خدا  
بمحمد رسول الله خطاب میفرماید "انا جعلناك شاهداً و مبشراء  
ونذيراً" یعنی تورا شاهد و تبشير هند و تخریف کنند از قهر خدا  
قراردادیم معنی شاهدان است که اموری تصدیق او ثابت -  
میگرد دو این دو شاهد احکام شان هزارود ویست و شخصت روزگه هر  
روز عبارت از یک سال است جا ریست اما حضرت محمد اصل بود و علی  
فرع مثل حضرت موسی ویوشح میفرماید "ان دو شاهد پلام در  
برکره یعنی بظاهر لباس جدیدی در برند از دارند لباس قدیم  
دارند یعنی در دوستی درانه تأمل ساقره رونقی ندارند و امرشان  
امر جدیدی بنظر نمایند زیرا روانیات شریحتش مطابق روانیات  
حضرت مسیح درانجیل است و احکام جسمانیا تشاغلب مطابق

احکام تورات است لیا مر عدیم کنایه ازانست بحد میفرماید  
اینانند دود رخت زیتون و دو پراغدان که در حضور خداوند  
زمین ایستاده اند "این د و نفس را بد دود رخت زیتون شبیه  
میفرماید زیرا در آن زمان هر راغه‌ای شب جمیع بروغن زیتون  
روشن میشند یعنی د و نفس که ازانان دهن حکمت الهیه کسی  
سبب روشنائی هالم است ظاهر خواهد گشت رانوارالله ساطع  
ولامع خواهد شد لیکن آپنچرا غدان نیز شبیه شدند چرا غدان  
نه محل نور است ازان نور ساطع میشود بهمین قسم ازان و جو  
نورانیه نور هدایت مشرق ولاعه است بعد میفرماید که "در حضور  
خداوند ایستاده اند" یعنی به خدمت حق قیام دارند و خلق  
خدار ارتقیت میکنند مثل انکه قبائل عربان متوجه شدند  
در جمیع جزیره العرب چنان تربیت نمودند که در آن زمان با اعلی  
مراقی مد نیست رسیدند و صیت و شهرت شان ججهان نگیرشد "و انگریس  
بخواهد بدیشان اذیت رساند آتشی ازدهانشان بد رشد  
دشمنان ایشان را نرومیگیرد" مقصد اینست که نفس مقاومت  
ایشان نتواند یعنی انگرنسی بخواهد در تعلیماتشان و پا در  
شریعتشان و هنی وارد آرد بموجب شریعتی که ازدهانشان  
و تفصیلاً ظاهر شد، احاطه با نهاد کند انهار اتمام نماید و شرک  
قصد اذیت و بخض و عداوت ایشان کند حکمی ازدهان ایشان

صاد رشود که د شمنان ایشان را محو نماید چنانچه واقع گشت که  
جمیع اعداء ایشان مغلوب و مهزوم و مددوم گشتند و بظا هر ظا هر  
خدالان را نصرت فرمود بعد میفرماید "اینها قادرت بر پستن آسمان  
دارند تا ایام نبوت ایشان باران نبارد "یعنی دران دوره —  
سلطانند یعنی شریعت و تعالیم حضرت محمد و بیان و تفسیر علی  
نیفر آسمان نیست چون بخواهند این نیفر را بد هند مقتدر برآند  
و چون خواهند باران نبارد باران دراینجا بمعنی نیپراست  
بعد میفرماید " وقدرت برابه ادارند که آبها را بخون تبدیل  
نمایند " یعنی نبوت حضرت محمد چون نبوت حضرت موسی است  
وقوت حضرت علی چون قوت حضرت یوشع است که اکر خواهند  
آب نیل را بر قبطیان و منکران خون نمایند یعنی آنچه سبب —  
حیات آنانست بسبب جهل واستکبار شان علت موت آنان  
نمایند مثلا سلطنت و ثروت وقدرت فرعون و فرعونیان که سبب  
حیات آن قوم بود از اعراض روانگار رواستکبار علت موت و ملاکت و —  
اخصلال وذلت و مسکت کرد یید لهدان د ونا هدا تداریر  
اهمال اقوام دارند و میفرماید " جهان را هر کاه بخواهند باسواع  
بلایا مبتلا خواهند کرد " یعنی قدرت و غلبه ظاهریه نیزدارند  
که اشقيا و نفوسی که ظلم و اعتساف صرفند انان را تربیت نمایند  
زیرا خدا ایا ین دو شاهد قدرت ظاهر و قوت باطنیه عنایست  
فرموده چنانچه اشقيا و خونخواران و ستمکا ان عربان باد به را که

ملئند ذناب وسباع درند ه بودند تا دیب نمودند و تربیت  
کردند بعد میفرماید " و چون شهادت خود را یاتا مرسانند \*  
بعنی چون انجه را که مامورند مجری دارند و تبلیغ رسالت  
الهیه نمایند و ترویج شریعة الله کنند و تعالیم سماویه منتشر  
کنند تا اثرا رحیمات روحانی در نقوص پدیده ارگرد و انوار نمائیل  
عالی انسانی بتاید و ترقیات کلیه در اعوام با دیه حاصل گردد  
میفرماید " آن وحش که از هاویه بر میاید با ایشان جنک کرده  
غلبه خواهد یافت وایشان را خواهد گشت مقصد از این وحش  
بنواییه است که از هاویه خلالات هجوم نمودند و همه چنین واقع  
گشت که بنواییه بر تربیعت محمدیه و حقیقت علویه که محیة الله  
پاشد هجوم نمودند و میفرماید با این دو شاهد جنک نمود مراد  
جنک روحانی یعنی بکلی مخالف تعلیمات روحش و ملوك آن دو  
شاهد حرکت نمایند و قضاۓل و کمالاتی که بقوه آن دو شاهد ر  
میان اثواب و غایل مفترشد ه بود بکلی زائل و شئون حیوانیه  
وشهورات ننسانیه غالب خواهد گشت لهذا آن وحش با ایشان  
جنک کرد " غلبه خواهد یافت یعنی ظلمت خلالات آن وحش  
آغاز عالم را استیلا خواهد نمود و ان دو شاهد را خواهد  
گشت یعنی حیات روحانی ایشان را در میان ملت محو خواهد  
کرد و بکلی آن شرایع و تعلیمات الهیه را زیان خواهد برد

و دین الله را پایمال خواهد نمود و باقی نخواهد ماند مگریک جسد  
مرد ه بی روحی بعد میفرماید "و بدنهای ایشان در شارع ها م  
شهر عظیم که بمعنی روحانی بسده و مصر مسمی است جائی که  
خداآوند ایشان نیز مصلوب گشت خواهد ماند "مقصود از بدنهای  
ایشان شریعة الله است و مقصود از شارع عام محضر عمومی است  
و مقصود از سده و مصر جائی که خداوند ایشان نیز مصلوب گشت  
این قطعه سوریه است و بالا خص اورشلیم چونکه بنی امیه در  
اینجا سلطنت داشتند و شریعة الله و تعالیم الهیه اول در اینجا  
از میان رفت و بک جسد بی روحی باقی ماند و مقصود از بدنهای  
ایشان شریعة الله است که مثل جسد مرد ه بی روح ماند ه بود  
بعد میفرماید "و گروهی ازا قوام و قبائل وزیانها و امتهای بدنهای  
ایشان را سه روزونیم نظاره میکنند ولی اجازت نمیدهند که بدنهای  
ایشان را بقبر سپارند "چنانچه از ییش بیان شده باصطلاح کتب  
مقدسه سه روزونیم عبارت از سه سال و نیم است و سه سال و نیم  
عبارت از چهل و دو ماه و چهل و دو ماه عبارت از هزار و دویست و  
شصت روز است و هر روز بیش کتاب مقدس عبارت از بک سال است  
یعنی هزار و دویست و شصت سال که عبارت از دوره فرقان است  
امتهای قبائل و اقوام جسد ایشان را نظاره میکنند یعنی شریعة الله  
راتماش میکنند لکن بموجب آن عمل نمینمایند ولی اجازت نمیدهند

که بدنهای ایشان یعنی شریعة الله بقبرسپرد ه شود یعنی  
اینها بظاهر شریعة الله تشبث نمایند و نکذارند که بکلی از  
میان بروه و حسد بکلی محظوونا بود کرد د بلکه بحقیقت ترک  
نمایند ولی پظاهر شریعة الله را ذکری و اسمی باقی بگذارند  
ومقصود از این فیض احتم و مللی بود که در ظل قرآن محشور  
هستند که نکذارند بکلی امر الله و شریعة الله بظاهر  
نیز محظوونا بود گرد د چنانچه نماز و روزه در میان بود ولی اس —  
اسامی دین الله که ان اخلاق و رفتارها سراسر جهانیات است  
از میان رفت انوار فضائل عالم انسانی که از نتائج محبة الله و  
محرفه الله است غروب نمود و ظلمات ظلم و اعتساف و شهوات  
ورذائل شیطانی غالب گشت و شخص شریعة الله پسون جسد  
مرد ه در محضر عمومی موجود بود و در مدت هزارو دیست مخصوص  
روزگه هر روزی عبارت از یک سال است و این مدت د و محمد یست  
انچه ایند و نفرتا سیمی کردند و اسامی شریعة الله بود امت از  
دست دادند فضائل عالم انسانی را که مواجب الهیه و روح  
این شریعت بود ازرا محو کردند بقسمی که صداقت و عدالت  
و محبت والفت و تنزیه و تقدیس و انقطاع جمیع صفات رحمانیه  
از میان وقت از شریعت بک صلوة و صیام باقی ماند و ۱۶۰  
سال که عبارت از دوره نقران است این حال امتداد یافت و ماند

آن بود که این دو شخص قوت شده باشند و جسد شان بی رن  
یا قی ماند ه باشد بعد می فرماید "ساکنان زمین برایشان خوشی  
و شاد مانی کنند و نزد یکدیگر هدا یا خواهند فرستاد ازان روگه  
ایند و نبین ساکنان زمین را معذب ساختند " مقصود از ساکنان  
زمین ملل و اقوام سائمه چون ام ارزی با واقعی بلاد آسیا است که  
چون ملاحظه نمودند که اخلاق اسلام بکل تغییر گرد و -  
شریعة الله را ترک نموده اند و فضائل و حمیت و شیرت از میان  
رفت اخلاق تبدیل یافته خوشی و شادی نمودند که نساد اخلاق  
در ملت اسلام حاصل گشت مشلوب اقوام سائمه خواهند شد  
چنان چه و این تغییر در کمال وضن ظاهر شد ملاحظه مینمایید  
که این ملت که در نهایت درجه اند تداری بود حال پیگوئه اسپر  
و ذلیل گشته و اقوام سائمه نزد یکدیگر هدا یا فرستادند یعنی  
همایوونت یکدیگر نمودند زیرا این دو نبین ساکنان زمین را معذب  
ساختند یعنی ملل و اقوام سائمه عالم را غالب شدند و مشلوب  
نمودند بعد می فرماید " بعد از سه روز نیم رون حیات از خدا ازند  
بدیشان عیارند که بین ما های خود ایستادند و بینندگان اینها را  
خوبی عظیم کنروگرفت " سه روز نیم یعنی ۶۰ آسال چنانکه  
نه صیغه از بیش گذشت این دو شخص که جسمشان بی رن -  
انداده بود یعنی تعالیم و شریعتی که حضرت محمد تا سیم و

حضرت علی ترویج کرد ، بود وحیقت‌شان از میان رفته بود و صورتی  
 باقی‌ماند ، بود و باره روحی با نجس‌آمد یعنی آن اساس و  
 تعالیم دوباره تاسیس شد یعنی روحانیات شریعة الله که  
 بجسمانیات و فضائلی که برذائل و محبتة الله که ببغضاء و -  
 نورانیتی که بذللات و اخلاق رحمانی که بشیطانی وعد لی که  
 بظلم و رحمتی که ببغض و صدقی که بکذب وحدایتی که بفضلالات  
 و طهارتی که بشهوات نفسانیه تبدیل شد ، بود بعد از سه روز  
 و نیم که باصطلاح کتب مقدسه ۲۶۰ اسالست دوباره آن -  
 تعالیم الهیه و فضائل و کمالات رحمانیه و نیونما روحانیه  
 پژوه و حضرت اعلی و تبعیت جناب قدوس تجدید شد و فضای  
 قدس وزید و انوار حقیقت تا بید و موسم به آستانه هرور رسید و صحیح  
 حدایت دید این دو جسم بی‌جان دوباره زنده شد <sup>تند</sup>  
 و نیز می‌فرمایند قوله الاحلى (۱)

از اخبار ظهور جمال احمدی که بالحان جلیل در حدیقه انجیل  
 مذکور سؤال رفته بود بداینه ظهوران نیراعظم و کوئی مکرم  
 در انجیل بکمال و نسخ مثبتوت و مذکور است ولکن از این جهت  
 که الحان بدیع ورقاء اشد یه راجز نتوسی که برمی‌خین صانیه  
 علم و عرفان وارد ادراک ننمایند لذا انا من ازاد راک معانی آیات  
 جلیله انجیل محروم کشت ، اندود رتیه و دم و دموی حیوان  
 (۱) کتاب جلد دوم صفحه ۵۷-۶۲

وسرگردان شده اند از جمله مواضعی که در انجیل ذکر حضرت  
احمدی شده در انجیل یوحنا باب شانزدهم او آیه هفتم تا  
آیه پانزدهم است که با نص عباره واوضح اشاره بیان میفرماید  
این نص عبارت است که در انجیل یوحنا از لسان حضرت مسیح  
منقول و مسطور است که میفرماید "لکن اقول لكم الحق انه خیر  
لکم ان اذ هب لانه ان لم انطلق لا یاتیکم العجزی ولكن ان —  
اذ هب ارسلنکم و متن جاءه ذلك بیکت العالم علی سخطیه  
و علیه، هو على دینونه" تا از که میفرماید "ان <sup>لهم</sup> امور کثیره لا تقول  
لکم ولكن لا تستطیعون تحتملوا الان واما من جاءه ذلك بوج  
الحق فهو يرشدكم الى جحیح الحق لانه لا يتکلم من نفسه بسل  
کلما یسمی یتکلم به ویخبرکم بامور آتیه" که مخلاصه ترجمهه ان  
این است که میفرماید صعود من بافت اعماق از برای شما بهتر  
است زیرا تامن بمقدار حد ت عند ملیک مفتاح رمثان نشوم ان  
روح تسلی <sup>لله</sup> نمی آید چون صعود نمایم اور امیفرستم و چون  
ان روح <sup>پاک</sup> در عالم خاک ظاهر شد الزام میفرماید ناس را بسه  
چیزی برکتا و نیکوئی و جزا بعد از چند آیه میفرماید "مروا سرا ر  
بسیار د رخزینه قلب مستور مانده ولئالی حکمت ریانیه در مدد  
سینه محفوظ و باقی مانده" ولكن شما استطاعت استماع ان را  
نداشد و حمل این کلمه اعظم رانتوانید واما چون ان روح حق  
ذلک رگرد دار شاد میکند شما را بر جمیع حق زیرا انجه او میفرماید

از نزد نفس خود نمیگرید بلکه از پچه استماع میفرماید تکلم میگنند  
این یک نخمه از نعمات انجیل است که در خصوص نظر سل  
نازل شده ولکن چون مبشران انجیل در تیه شلالت و عمدی  
افتاده اند این تصریح من غیرتلویح را پیچ انکاشند و -  
بتوابیلات موکومه تشبث جسته اند و گفته اند که مقصود از این  
آیات روح القدس است که بعد از صعود حضرت مسیح بر  
حوالیین نازل شده و این عادت کل امم است که از محانی  
محکمه آیات المهمیه چشم میپوشند و بتاویلات و همیه متشا بهم  
متسببت میشوند حال شما ملاحظه بفرمایید که چه قدر راین قول  
سخیف و واضح البطلان است او لا میفرمایند تا من نروم او -  
نماید این دلیل براینست که ان روح تسلی دهند و رزمان  
حضرت مسیح موجود نبوده بعد خواهد آمد ولکن روح القدس  
لم یزد ملازم ان حضرت بوده دیگرانین معنی ندارد تامین  
نروم او نماید و (ثانی) انکه میفرماید که امور سیاری است که  
شما استطاعت استماع از راندارید که من بگویم ولکن ان روح -  
مقدار بیان میفرماید و پرتعام حق ارشاد میفرماید حال  
ملاحظه فرمایید که در نزد مسیحین رون القدس اتفاق نهاد ثالث  
روح الله مسیح اتفاق ثانی است بعد ازانکه از اتفاقین اعظمین  
حجبات جهله ناس خرق نشد و شفاط قدسیه این نورین

اعلیین موفق بررشد و هدایت کامه نشدند بعد از صعود آن نیر  
 اعظم اسرار مکنونه غیبیه و حکم خنیه ریانیه را ازاقنوم ثالث  
 که روح القدس است تلقی نمودند و مستطیع بر استماع و متحمل  
 گشتند و حال انکه این وانچه است که در ظل تربیت آن جوهر  
 الجواهرو روح الارواح مع تاییدات روح القدس اکرنسی تربیت  
 نشود و سبکهای ظلمتیه او بناً مقدمه ریانیه مختارن نگرد دارد  
 هزار سال نفعه روح القدس او را تاثیر نبخشد و هذا هو الحق  
 المعلوم پس واضح و مبرهن شد که این آیه مبارکه دلیل بر  
 آن است که بعد از جمال عیسیٰ روح مکرم و جمال اعظمی  
 ظاهر میشود که تربیت او اعظم از تربیت روح الله است و ثالثاً  
 میفرماید امن عند نفس خود بیان نمیفرماید بلکه مولید بجنون و حسی  
 الهیه است و انچه از ملکوت عزت بسمع مبارکش میرسد بیان  
 میفرماید ملاحظه کنید که چگونه واضح است که آن روح تسلی  
 داشته شخصی است که ملهم بالهای امارات سمائیه ومنبع و محیین  
 و حسی ریانیه است زیرا روح القدس را اسمعی نبود که استماع  
 نماید خلاصه کلام در مواعظ دیگر نیز سیارا اشارات ظهور احمدی  
 واضح است وأشارتی که حواریین از توراه به ظهور حضرت روح  
 استدلال نموده اند ابداً باین تصریحی نبوده چنانچه اگر توراه  
 مطالعه شود واضح و مبرهن میکرد دالیوم یهود نیزان اشارات  
 توراه را تاویلات میکنند و فی الحقيقة اشارات توراه حکم تلویح

## داردنه تصريح ع

ونيزميفرمايند قوله الا على (۱)

از پيش گذشت گه مراد از شهر مقدس روا و رشيم الله  
داركتب مقدسه دراكتشم واضح شريعة الله است که گاهی بعروس  
تشبيه ميفرماید وکهی باورشيم تعبير مینماید وکهی با اسمان جدید  
زمین جدید تفسير ميفرماید چنان نیته در ریا ب بیست و یکم از -

مکا شفات يوحنانيفرماید " دیدم آسمانی جدید وزمینی جدید  
پنونکه اسمان اول زمین اول درگذشت و در ریا يگرزنی باشد و  
شهر مقدس روا و رشيم جدید را دیدم که از جانب خدا از اسمان  
نازول میشود حاضر شده پتون عروسوی که برای شوهر خود آراسته  
است واوازی بلند از اسمان شنیدم میگفت اينکه خيمه

خدا با ادمیان است و با ايشان ساكن خواهد بود که ايشان -  
قومها اوخواهند بود و خود خدا با ايشان خدا ایشان  
خواهد بود " ملاحته قدم تاید که چگونه واهمع و مشهود است  
که مقصد از اسمان زمین اول ڈاوا هر شریعت سایق است زیرا  
ميفرماید اسمان زمین اول درگذشت و در ریا يگرزنیباشد يعني  
ارض ارض محشر است و در ارض شر و ریا نبود يعني تعالیم  
و شريعة الله در روی زمین جمیعاً منتظر گرد و کل پسر و امر

حق دا خل گرد د وکره ارض بیتمامه مسکن انسان مومن شود پسی  
د ریانه اند زیرا مسکن وما وای انسان ارض بای پس است یعنی دران  
د ورمیدان آن شریعت جولانگاه انسانست و ارض مستقرا است  
اگدام یران نلخزد و همچنین شریعة الله را به شهر مقدس اورشلیم  
جدید تعبیر مینمایند و این واضح است که شهر اورشلیم جدید که  
از اسماں نازل میشود شهر سنک و اهل و خشت و خاک و چسب  
نیست شریعة الله است که از اسماں نازل میشود و تعبیر جدید  
میفرماید زیرا اورشلیم که از سنک و خاک است واضح است که از اسماں  
نزول ننماید و تجدید نشود و اینجه تجدید میشود شریعت است  
و همچنین شریعة الله را تشبیه بحروس آراسته فرمود که در  
تهایت تزیین جلوه نماید پناجچه از بیش گذشت در نصل بیست و  
یکم از رویا ی بوجنا که شهر مقدس اورشلیم جدید را دیدم که از  
جانب خدا از اسماں نازل میشود حا نبرشد ه چون عروسی گهه  
پرای شوهر خود آراسته است و در نصل دوازدهم از رویا ی بوجنا  
مذکور است که میفرماید "علامتی عظیم در آسمان ظاهر شد زنی  
که افتای رادرید او دو ماه زیرها یا شوهر سرش تاجی از دوازده  
ستاره است " این زن آن عروس است که شریعة الله است که  
بوحشرت محمد نازل شد و انتاب دو ماه که در روز بیرون قدم دارد دو  
دولت است که در ظل آن شریعت است دولت فرسود ولت -  
عثمانی زیرا علامت دولت فرسن اعطا بست و علامت دولت است

عثمانی هلا لست که ماه است این آن تاب و ماه رمزا زد و دلست  
است که در ظل شریعة الله است و بعد میفرماید که برسرش تاجی  
ازدوازد ه ستاره است و این دوازد ه ستاره عبارت ازدوازد ه  
ائمه است که مرion شریعت محمد یه بودند و مریان ملت که  
مانند ستاره در افق هدایت مید رخشیدند بعد میفرماید " و  
آبستن بوده از درد <sup>ن</sup> و عذاب زائید ن فریاد بر میاورد " یعنی  
این شریعت در مشکلات عظیمه افتاد و زحمات و مشقات عذیمه کشد  
تاولد ی کامل ازین شریعت حاصل گرد <sup>ن</sup> یعنی ظهور بعد و موعد  
که ولد ی کامل است در آغاز این شریعت که مانند مادر است  
پیروزی با بد و متصود ازین ولد حضرت اعلی و نقطه اولی است که  
فی الحقیقہ زاده شریعت محمد یه بود یعنی حقیقت مقدسه که  
طفل و نتیجه شریعة الله که مادر است و موعد ان شریعت  
است در مملکوت ان شریعت تحفظ یافت ولی از سلط  
اورد رهانزد خدار بوده شد بعد از ۱۲۶۰ روز از درها محو شد آن  
زاده شریعة الله موعد ظاهر گشت " و علامتی دیگر رأسman  
پدید آمد که اینک اورد رهای بزرگ آتش گون که اورا هفت سرو  
ده شاخ بود و برس رهایش هفت افسرود مش تلث ستارکان  
آسمان را کشیده بزرگیں ریخت " آن اورد رهای بینی امیه است که  
مستولی بر شریعت محمد یه شدند و هفت سرو هفت افسر عبارت

از هفت مملکت وسلطنت است که بنوامیه بران استیلا یا فتند مملکت روم که دریریه الشام بود مملکت فرسن مملکت عرب مملکت مصر مملکت افریقا یعنی تونس و جزایر مراکش مملکت اندلس که آلان اسپانیا است مملکت ترک ماوراء النهر بنوامیه براین ممالک استیلا یا فتند و د شاخ که عبارت ازده اسم ازملوک بنی امیه است که بدون تکرار د پادشاهند یعنی ده اسمند که ریاست وسلطنت گردند اول ابی سفیان است واخر مروان زیرا اسماء بنی خیشان تکریباً است من جمله د و معنویه وسیه یزید ندو و ولید و ومروان اینها مکرر شده اند چون من دون تکراراً اسماء حسناب شود ده میشود و این بنوامیه بدایتشان ابوسفیان است که وقتی امیرگه بود و سرسلسله امویان است واخرشان مروان ثلث نقوص مقدسه مبارکه را از سلاله علیه السلام که ستارکان آسمان بودند محوگردند "وازد رها پیش آن زن که میزائید با استاد تا چون بزاید فرزند او را بیلعد" این زن شریعة الله است چنانچه از پیش کذشت واستادن در نزدان یعنی آن ازد رها مراقب بود تا ان زن بزاید فرزند او را بیلعد و این فرزندان مظہر موعد بود که زاده همیریحت محمدیه است و بنوامیه همیشه منتظر آن بودند که آن شخص موعد که از سلاله حضرت محمد خواهد آمد و موعد است اورا بدست آرند و محوونا بود کنند زیرا نهایت خوف از ظہور مظہر موعد داشتند و هرجانفسی را از سلاله حضرت محمد یا فتند که

دراندلا رمحتم بود او را هلاک نمودند "پس سری زائید که  
همه امتهای زمین را بعضاً آهنهن حکمرانی خواهد کرد"  
این پسر زرگوار مظہر موعد است که از شریعة الله تولد  
یافتد و دراغوش تعالیم الهیه پرورش شد و عصای آهنهن  
کنایه از قوت و قدرت است نه شمشیر یعنی بقوت وقدرت الهیه جمیع  
امتهای زمین را شبانی خواهد فرمود مقصود از این فرزند -  
حضرت اعلی است "و فرزند ش بنزد خدا و تخت او را عود داشد"  
این اخبار از حقیقت حضرت اعلی است که صعود پهیز ملکوت  
عرش الهی مرکز سلطنت الهیه فرمودند ملاحظه نماید که  
چقدر مطابق واقع است "وزن بیان فرار کرد" یعنی شریعة  
الله بصحراء فرار کرد یعنی بصحراء واسع حجا زوجزیره العرب  
انتقال نمود و در آنجا مکانی ازیرا وی از خدامهیا شده است  
یعنی جزیره العرب ماوی و مسکن و مرکز شریعة الله شد "تا اورا  
مد تهزارود ویست و شخصت روز پیروزی "و این هزارود ویست  
و شخصت روز هر روزی باصطلاح کتاب مقدس عبارت از یک سال است  
چنانکه آریش گذشت و شریعة الله هزارو د ویست و شخصت  
سال در بادیه عرب صحرا عظیم پرورش یافت و مظہر موعد  
از اوتولد گشت دیگر حکمی بعد از هزارود ویست و شخصت سال  
ازیرا وی این شخصت نهاند زیرا ثمره ان شجره ای هرگز دید و نتیجه

حاصل شد ملاحظه فرمائید که چند رنبوتها مطابق یکدیگر است در  
مکانهای ظهور موعد را چهل و دو ماه تعیین نماید و دانیال نبی  
سه روزونیم تصریح کند این نیز چهل و دو ماه میشود و چهل و دو ماه  
هزار و دو پیست و شصت روز میگردد لهذا در مکانهای یوحنا در رجای  
دیگر صراحة هزار و دو پیست و شصت روز بیان کند و در کتاب مقدس من  
منصوص است که هر روزی عبارت از یک سال است و از این صریحت  
ممکن نیست که جمیع اخبار یا یکدیگر توانیم نماید و حضرت باب  
در رسنه هزار و دو پیست و شصت از هجرت حضرت محمد که تاریخ  
عموم اسلام است ڈلا ہر شد و در کتاب مقدس اخباری از این صریحت  
در حق هیچ ظهوری نیست اگر انصاف باشد توافق این اوقات  
مذکوره از لسان بزرگواران اعظم برداشت و بهیچ وجه تاویل  
بر نمیدارد خوشابحال نفوس منصفه که تحری حقیقت نمایند اما اگر  
انصاف نباشد محتاجه کنند و مجادله نمایند و انکار امر رواضح کنند  
مانند تریسیان در ظهور مسیح که در نهایت لجاجت انکارت ناسیر  
و بیان حضرت مسیح و حواریین مینمودند و بجهله عوام امر را مشتبه  
میگردند که این اخبار در حق این یسوع نیست بلکه در حق موعد  
است که من بعد پیشرو ط مذکوره در تورات خواهد آمد و از جمله  
شروط سلطنت و جلوس بر سر پرداود و ترویج شریعت تورات و ظهور  
عدالت کبری و اجتماعی گرگ و میش بر چشم و واحد است لهذا ناس  
را محتاج از مسیح نمودند •

## مطلوب سوم - در انبات حضرت اعلیٰ و حضرت بهاءالله از کتب

مقدسه

حضرت عبدالبهاء میرزا پند قوله الاحلى (مخاوضات)

چون ظهور حضرت مسیح با خبر دانیال ثابت شد حال بانبات  
 ظهور حضرت بهاءالله و حضرت اعلیٰ پردازیم و تابحال ادله  
 عقلی ذکر کرد یم خال باید ادله نقلی ذکر کنیم در آیه سیزدهم  
 فصل هشتم از کتاب دانیال میرزا یاد و مقدس متکلمیرا شنیدم  
 وهم مقدس دیگر برآگه ازان متکلم میپرسید که رویای قربانی  
 دائئع و عصیان خراب گننده تابکی میرسد و مقام مقدس خن و -  
 لشکر پیا مالی تسليم کرد و خواهد شد و یمن گفت که تابد و هزار  
 وسیصد شبانه روزانکاه مقام مقدس مصنفی خواهد گردید تا آنکه  
 میرزا یاد این رویا نسبت بزمان آخر دارد یعنی این نلاکت و این  
 خرا بیت و این حقارت تا کی میکشد یعنی صبح ظهور کی است پس  
 گفت تاد و هزار و سیصد شبانه روزانکاه مقام مقدس مصنفی خواهد  
 شد خلاصه مقصد اینجا است که دو هزار و سیصد سال تحقیق میگذرد  
 و بنص تورات هرووزی یک سال است پس از تاریخ صدور فرمان -  
 ارت حستا بتتجدید بنای بیت المقدس تایم ولادت حضرت  
 مسیح ۶۵ سال است واژیم ولادت حضرت مسیح تایم ظهور  
 حضرت اعلیٰ ۱۸۴۴ سنه است و چون ۶۴ سال راضم براین

کی دوهزار و سیصد سال میشود یعنی تعمیر رویا دانیال در سنه  
۱۴۲ امیلادی واقع شد و ان سنه ظهور حضرت اعلی بود پنچ  
خود دانیال ملاحظه نمایید که بچه صراحت سنه ظهور را محیی  
میفرماید و یکرا خبار ظهور ازین صریحت نمیشود و حضرت مسیح در  
اصحاح بیست و چهارم ازان جیل متی آیه سیم تصریح میفرماید که  
مقصود ازین اخبار دانیال زمان ظهور است و ان آید اینست " و  
چون بگوییتون نشسته بوك شاکر انش در خلوت نزدی آمد  
کفتند بما بکوکه این امورگی واقع میشود و نشان آمدن تو و انقدر  
عالی چیست " از جمله پیانات حضرت مسیح که در حواب ایشان  
کلت این بود " پس چون مکروه ویرانیرا که بزبان دانیال نبی  
کفته شده است در مقام مقدس برپا شده بینید هر که خواهد  
دریافت کند " انتہی و جوا برا حواله با صحاح ثامن از  
کتاب دانیال ترمود که هرگسان اصلاح را بخواند ان زمانرا -  
دریافت خواهد نمود ملاحظه فرمایید که چگونه ظهور حضرت  
اعلی صریح تورات و آنجیل است باری حال بیان تاریخ ظهور  
جمال مبارک را از تورات نمائیم تاریخ ظهور جمال مبارک بسن  
قمری از بیشت و هجرت حضرت محمد بیان مینماید زیرا در شریعت  
حضرت محمد سنه قمری معتبر است و معمول بهما زیرا ران شریعت  
در هر خصوص از احکام عبادات سنه قمری محمول به است در -  
اصحاح دوازدهم آیه ششم از کتاب دانیال میتواند " ویکس

مرد ملبس شد ه بکان که بالای آبها ای شهر میا پستاد گفت که  
انجام این عجایبات تا بچند میگشدن و ان مرد ملبس شد ه بکان  
را که بالای آبها ای شهر میا پستاد شنیدم درحالی که ن سست  
راست و سست چم خود را بسوی آسمان بلند کرد ه پس ابدی  
سوگند یاد نمود که برای یک زمان و د وزمان و نصف زمان خواهد  
بود و پیون پراکند کی قوت قوم مقدس با نجام رسدا نگاه ممه این  
امور باتمام خواهد رسید " روز راهنمند از پیش بیان نمودم دیگر  
احتیاج بیان ندارد ولی مختصراً کری میشود که هر روز اب -  
عبارت از یک سال است و هر سال عبارت از دوازده ماه است پس  
سه سال و نیم چهل و دو ماه میشود و پیش از ده هزار و دو ویست  
وشصت روز است و هر روزی در کتاب مقدس عبارت از یک سال است  
و در سن ۱۲۶۰ از هجرت محمد تاریخ اسلامی حضرت اعلیٰ  
مبشر جمال مبارک ظا هرشد و بعد د رآید یا زد هم میغیرما ید و "از  
هنگام موقوف شدن قربانی دائی و نصب نمودن رجاست ویرانی  
هزار و دیست و نو د روز خواهد بود خوشابحال انکه انتظار کشد و  
بهزاده رسید و سی و پنج روز رسید " بدایت این تاریخ قمری از  
یوم اعلان نبوت حضرت محمد است بر علوم اقلیم حجاز و امان سه  
سال بعد از هشت بود زیرا در بدایت نبوت حضرت مستور بود و  
کسی جز خدیجه وابن نوبل اطلاع نداشت بعد از سه سال

اعلان گردید و جمال مبارک در سنه هزار و دو ویست و نود از اعلان  
نبوت حضرت محمد اعلان ظهور فرمودند.  
و نیز میفرمایند قوله الاحلى (۱)

بعد از سه روز نیم که باصطلاح کتب مقدسه ۱۲۶۰ سال است دو  
باره آن تعالیم الهیه و فضائل و کمالات رحمانیه و فیوضات روحانیه  
پذیره شده حضرت اعلی و تبصیت جناب قدوس تجدید شد و فتحات قدس  
وزید و انوار حقیقت تابید و موسم بهار جان پرور رسید و صبح هدایت  
دیده اند و جسم بی جان د و باره زنده شدند و این د بزرگواری کی  
موسم و دیگری مرق قیام کردند و پراغدان بودند زیرا پنور  
حقیقت جهان نرا روشن نمودند بعد میفرماید و آوازی از اسماں شنیدند  
که بدیشان میگوید باینجا صعود نمائید پس د را بری اسماں بیشود  
شدند " یعنی ندای حق را از اسماں پنهان شنیدند که از چه  
باید و شاید از تحصیل و تبصیر مجری داشتید و بیام مرا بخلت رسانیدند  
وندای حق را بلند نمودید و تکالیف خود را مجری داشتید حال باید  
مانند مسیح جان را فدا کی جانان کنید و شهید گردید و ان انتاب  
حقیقت و قمره دایت هر دو مانند حضرت مسیح در افق شهادت  
کبری غروب نموده با اسماں مملکوت صعود نمودند بعد میفرماید  
و د شمناشان ایشان را بیدند " یعنی د شمنان ایشان بسیاری  
از بعد از شهادت مشاهده علوم منزلت و سمو منقبت ایشان را نمودند

---

(۱) معاوضات ص ۴۳ - ۴۸

وشهادت برعظمت وکمالات انان دادند بعد میفرماید " و در  
همان ساعت زلزله عظیم حادث کشت که ده یک از شهر مندهم  
کرد ید و هفت هزار نفر از زلزله هلاک شدند " این زلزله در شیراز  
بعد از شهادت حنجرت اعلی واقع کرد ید که شهر زیر زمین شد و -  
نحوس بسیاری هلاک شدند و همچنین اضطراب شدید از امراض  
و وبا و قحط و غلا و جوع و بتلا حاصل کشت که مثل و مانند نداشت  
بعد میفرماید " و یاقی ماند کان ترسان کشته خدا آسمان را  
تعجیب کردند " چون زلزله در نارس واقع جمیع بازماند کان شب  
وروزناله و فخان مینمودند و بتمجید و تسبیح مشغول و چنان خاک  
ومضطرب بودند که شبها خواب و راحت نداشتند پس میفرماید  
" وای دوم در کذشته است اینک وای سوم بزودی میاید "   
وای اول ظهور حضرت محمد بن عبدالله علیه السلام وای دوم  
حضرت اعلی له المجد والثناء وای سوم یوم عظیم است که یوم  
ظهور رب جنود و تجلی جمال موعد است و بیان این مطلب در  
کتاب حزقيال نصل سی ام مذکور است چنانچه میفرماید " کلام  
خداوند بر من نازل شده کفت ای پسرانسان نبوت کرده بکو  
خداوند یهود چنین میفرماید ولوله گنید و یکوئید وای برانروز  
زیرا که ان روز نزد پکست و روز خداوند نزد یک است " پس معلوم  
شد که روزوای روز خداوند است زیرا در روزوای برخلافا نست

واى برگه کارانست واى پرجا هلانست اينست که ميفرمايد واى  
دوم درگذشت اينك واى سوم بزودی مياید وain واى سوم روز  
ظهر جمال مبارکست يوم الله است ونذر يكست بیوم ظهرور -  
حضرت اعلى بعد ميفرمايد " وفرسته هفتمن بنوخت که ناكا  
صد اهاى بلند د رآسمان واقع شده که ميكتند سلطنت جهان  
از ان خداوند ما و مسيح اوشد و تابا بدلا با د حکمرانی خواهد گرد "  
آن فرسته انسانست که بصفات ملکوتیه متصف که بخلق و خسرو  
فرستکان مبعوث شود وند اهائی بلند شود که ظهر و مظہر الھی  
نشر و اعلان شود که يوم ظهر رب جنواد است و در ورثه رحمانی  
حضرت پرورد کارو د رجمیع کتب و صحف انبیا موعد و مذکور گه در  
آن يوم خداوند سلطنت الھیه روحانیه تشکیل میشود وجهان  
تجدید میکرد د ورثه جدید د رجسم امکان د میده میشود و  
موسم بهار الھی آیدا بر رحمت ببارد و شمس حقیقت بتا بد و نسیم  
جان پرور بوزد و عالم انسانی قمیص تازه د رینمايد روی زمین  
بهشت برين گرد د عالم بشرتربیت شود جنگ و جدل و نزاع و فساد  
از میان برخیزد و راستی و درستی و آشتی و خدا پرستی بمعیان آید  
والفت و محبت ویکانکی جهان را احاطه کند و خداوند تابا بدالا باد  
حکمرانی خواهد گرد یعنی سلطنت روحانیه ابدیه تشکیل میشود  
و آن يوم الله است زیرا جمیع ایام که آمد و رفته است ایام  
موسی یو د ایام مسیح بود نایام ابراھیم بود موسم چنین ایام

سائرا نبیا بوده اما ان یوم یوم الله است زیرا شمس حقیقت د ر  
نهایت حرارت و اشراق طلوع خواهد کرد بعد می فرماید " وان  
بیست وجهه از پیروگه د رحضور خدا بر تختهای خود نشسته اند  
بروی د ران تاده خدای سجده کردند و گفتند ترا شکرای خداوند  
خدای قاد ر مطلق که هستی و بودی و خواهی آمد زیرا که قوت  
عظیمه بدست کرفته بسلطنت پرداختی " و در هر دو ری او صیبا  
واصفیا دوازده نفر بودند د رایام حضرت یه عقوب دوازده پسر  
بودند و د رایام حضرت موسی دوازده نقیب روسای اسقاط  
بودند و د رایام حضرت مسیح دوازده حواری بودند و د رایام -  
حضرت محمد دوازده امام بودند ولکن د رایین ظهور اعظم بیست  
و چهار زنگ استند و پیر برجیم زیراعتماد این ظهور چنین اقتضا  
نماید این نقوص مقدسه د رحضور خدا بر تختهای خود نشسته  
اند یعنی سلطنت ابدیه میکنند و این بیست و چهار نقوص بزرگوار  
هر چند بر سر بر سلطنت ابدیه استقرار دارند با وجود این بان  
منزله ر ظهور کلی ساجدند و خاصه و خاشع و خاشع و کویند که ترا شکر میکنیم  
" ای خداوند قاد ر مطلق که بودی و هستی و خواهی آمد زیرا  
قوت عظیم خود را بدست گرفته بسلطنت پرداختی " یعنی  
تعالیمات خود را بتمامه اجرا خواهی کرد و جمیع من علی الارض را  
در ظل خوبیش جمیع خواهی نمود و تمام بشر را در رسایه یک خیمه

خواهی آورد و هر چند سلطنت دائم الله بوده و همیشه خدا  
سلطنت داشته و دارد ولکن در اینجا مقصده سلطنت مظہرنفس  
اوست که جمیع احکام و تعالیمی که روح عالم انسانی و حیات ابدیست  
اجرا خواهد کرد و ان مظہر کلی بقوا روحانیه جهان را بکشاید نه  
بجنگ وجدال و بصلاح وسلام بیاراید نه بسیف و سنان وایمن  
سلطنت الهیه را بمحبت صحیحه تاسیس کند نه بقوت حریبه و این  
تعالیم الهیه را بمیرانی و صلاح ترویج نماید نه بد رشتی و سلاح  
و چنان تربیت کند که ام و مملکت پرستاند رتباین احوال و اختلاف  
عادات و اخلاق و تنوع ادیان و اجناس مانند کرک و بره و ما روطنل  
شیرخواره و بلنک و بیغله اند با هم هدم و هم اغوش و هم رازکردند  
بکلی منافرت جنسی و مخالفت دینی و مباین ملی زائل و کل در ظل  
شجره مبارکه نهایت الفت والقیام خواهند یافت بعد میفرماید  
”و امته اختمنا ک شدند ”زیرا که تعالیم توباین هوا ننسانی  
سائر مل بود غنیم تو نا هر کرد ید یعنی کل بخسaran مبین مبتلس  
شدند زیرا متابعت وصایا و نصایح و تعالیم تونمودند و از فیض را بدی  
تومحروم کشتند و ازانوارشمس حقیقت محجوب شدند بعد میفرماید  
”وقت مرد کان رسید تا برایشان داوری شود ”یعنی وقت ان  
رسید که مرد کان یعنی نفوس که از روح محبة الله محروم و از حیات  
مقد سرا بدبیه بی نصیب هستند بحدالت حکم شوند یعنی بازچه

استحقاق واستعداد دارند میتوث کردند و حقیقت این اسرار را واضح گردانی که درجه درجه پستی در عالم وجود دستند که فی الحقیقہ حکم اموات دارند بعد میفرماید "تابندگان یعنی انبیا و مقدسان و ترسندگان نام خود راچه کوچک وچه بزرگ - اجرت دهی " یعنی تابرا را بفضل بی منتهی مختص - بکرداشی و انان را مانند ستاره‌ها ای آسمانی از افق عزت قدیمه د رخشند و فرمائی بروش و سلوكی موفق فرمائی که روشنی عالم انسانیست و سبب هدایت و علت حیات ابدیه در مملکوت یزدانی بعد میفرماید " ومنسان زمین را فاسد کردانی " یعنی نفوس غافله را بکلی محروم کنی زیرا کوری کوران ظاهر کرد و بینائی بینا یان آشکار شود جهل و نادانی اهل ضلالت مشهود شود و علم و دانائی اهل هدایت واسع کرد و از این جهت مفسدان فاسد شوند بعد از این مقام میفرماید " وقد سخن دادر آسمان مفتح کشت " یعنی اورشلیم الهم پیدا شد و قدس القدا من ظاهر کشت قدس القدا سد را صلح اهل عرفان جوهر شریعت الهمی و تعالیم حقيقی ریانی است که در پیچ در وری ازاد و انبیا تخیر نیافته است چنانچه از پیش بیان شد و اورشلیم شامل حقیقت شریعت الهمی است که قدس القدا سا است و جامع احکام و معاملات و عبادات و قوانین جسمانی است که

شهر او رشیم است این است که او رشیم آسمانی گفته می شود خلاصه  
 چون دران دوره شمس حقیقت اتو رالهی در نهایت سطوع در خشند  
 گرد لهد اجو هر تعالیم الهی در عالم امکانی تحقق یا بد و نلمات  
 جهل و نادانی زائل کرد جهان جهان بد یکر شود و نورانیست —  
 احاطه نماید لهد اقدس القدس ظاهر گرد بعد می فرماید ” و  
 قدس خداد رآسمان مفتوح گشت ” یعنی بسبب انتشار این تعالیم  
 الهیه و نلموراین اسرار ریانیه واشراف شمس حقیقت ابواب نلاح  
 و نجاح در جمیع جهات مفتوح گرد و اثار خیر و برکات سما ویمه  
 اشکار شود بعد می فرماید ” و تایوت عهد نامه اود رقدس او ظاهر شد ”  
 یعنی کتاب عهد اود رقدس او ظاهر شود و لوح میثاق ثبت گرد و  
 معانی عهد و پیمان اشکار شود صیت الهی شرق و غرب گیرد و از این  
 امر الله جهان گیر شود اهل نقض خوارون لیل شوند و اهل ثبوت عزیز  
 و جلیل گردند زیرا بکتاب عهد متمسکند و در میثاق ثابت و مستقیم  
 بعد می فرماید ” و بر قها و صد اهالی و عرعد ها و زلزله و تگرک عظیمی  
 حادث شد ” یعنی بعد از ظهر کتاب عهد طوفان عظیمی پیدا شود  
 و بر قهقهه غضب الهی در خشند و صدای رعد نقض میثاق بلند گرد  
 و زلزله شبها حاصل شود و تگرگ عذاب برنا قشین میثاق بیارد  
 و مدعيان ایمان یافته رامتحان اتند ۰

و نیز می فرمایند قوله الاحلى (۱)

اًصحاح يازد هم ازا شعیا آیه اول می فرماید " ونهالی از تـهـ  
پس بیرون آمدـه تـنـاخـهـ از ریـشـهـاـ یـشـخـواـهـ دـشـکـتـ وـرـوحـ -  
خـداـوـنـدـ بـراـوـقـرـاـرـخـواـهـ دـکـرـفـتـ یـعـنـیـ رـوحـ حـکـمـ وـنـهـمـ وـرـوحـ  
مشـورـتـ وـقـوتـ وـرـوحـ مـصـرـفـتـ وـتـرـسـ خـداـوـنـدـ وـخـوـشـیـ اوـدـ رـتـرسـ  
خـداـوـنـدـ خـواـهـ بـودـ وـمـوـافـقـ روـیـتـ چـشـمـ خـودـ دـاـورـیـ خـواـهـ  
کـرـدـ وـبـرـوـنـقـ سـمـعـ کـوـشـهـاـیـ خـوـیـشـ تـبـهـ نـخـواـهـ دـنـمـوـدـ بلـکـهـ -  
مسـکـینـاـنـراـ بـعـدـ الـتـ دـاـورـیـ خـواـهـ دـکـرـدـ وـبـجـهـتـ مـذـلـلـوـمـاـنـ زـمـینـ  
بـرـاستـیـ حـکـمـ خـواـهـ دـنـمـوـدـ وـجـهـاـنـراـ بـعـصـاـیـ دـهـانـ خـوـیـشـ زـدـهـ  
شـرـیـانـراـ بـنـخـهـ لـبـهـاـیـ خـودـ خـواـهـ دـگـشـتـ وـکـمـرـینـدـ گـمـرـشـ  
عـدـالـتـ خـواـهـ بـودـ بـوـدـ وـکـمـرـینـدـ مـیـانـشـ اـمـانـتـ وـکـرـکـ باـبـرـهـ سـکـونـتـ  
خـواـهـ دـدـ دـاشـتـ وـلـنـگـ باـبـنـگـ باـبـنـگـ خـواـهـ دـخـواـبـیدـ وـکـوـسـاـلـهـ وـشـیـرـ  
وـرـوـارـیـ باـهـمـ وـلـفـلـ کـوـچـکـ اـنـهـاـ باـهـمـ خـواـهـ دـرـانـدـ وـکـاـوـبـاـخـرـسـ  
خـواـهـ دـچـرـیدـ وـیـچـهـاـیـ اـنـهـاـ باـهـمـ خـواـهـ دـنـدـ خـواـبـیدـ وـشـیـرـمـشـلـ  
کـاـوـکـاهـ خـواـهـ دـخـورـدـ وـطـفـلـ شـیرـخـوارـهـ بـرـسـوـرـاـخـ مـاـرـیـازـیـ خـواـهـ  
کـرـدـ وـطـفـلـ اـزـشـیـرـیـاـزـدـ دـاشـتـ دـستـ خـودـ رـاـبـرـخـانـهـ اـنـعـیـ خـواـهـ  
کـذـاـشـتـ وـدـرـتـمـامـیـ کـوـهـ مـقـدـسـ منـ نـسـرـرـوـفـسـادـیـ نـخـواـهـ دـنـدـ کـرـدـ  
زـیـرـاـکـهـ جـهـانـ اـزـمـحـرـفـتـ خـداـوـنـدـ پـرـخـواـهـ دـبـودـ مـثـلـ آـبـهـاـ ئـیـ  
کـهـ دـرـیـارـامـیـوـشـانـدـ " اـنـتـهـیـ اـیـنـ نـهـالـ اـزـدـ وـحـهـ یـسـیـ هـرـچـندـ  
دـرـ حقـ حـنـرـتـ مـسـیـحـ صـادـقـ مـیـاـیدـ زـیـرـاـیـوسـفـ اـزـسـلـاـلـ"ـ

یسی پد رحئیرت داود بود ولی چون حضرت بروح الہی موجود شدہ  
بود نہ خود را ابن الله نامید نہ اکر چنانچہ چنین نبود این تفسیر  
مطابق بود وازاں کذ شته وقوعاتی را که بیان میفرماید کہ در زمان  
آن نہال خواهد شد رسمورتی که تاویل شود بعضی بوقوع انجامیدہ  
نه جمیع اکر چنانچہ تاویل نشود قطعاً هیچ یک ازان علامتہار  
زمان حضرت مسیح وقوع نیافته مثلاً پلنگ و بنغالہ و شیر و کوسالہ و  
مار و لفل شیرخوارہ را کنایہ و رمز از ملل و ام مختلفہ و دلائل  
متباغضہ و شعوب متنازعہ کہ در غدیت وعداوت مانند کرک و برہ  
کستند کوئیم کہ بنفحات روح حضرت مسیح روح الفت و اتحاد  
یافتند وزندہ کشتند و باهم آمیزش نمودند اما "در تماقی کوہ مقدس  
من شرروفسادی نخواهند کرد زیرا که جهان از محرفة اللہ پر  
خواهد بود مثل آبھائی کہ در ریا رامیپوشاند "این کیفیت در زائر  
حضرت مسیح وقوع نیافت زیرا الی الان ملل مختلفہ متباغضہ در  
دنیا موجود و مقریا ال اسرائیل قلیل واکثراً محرفة اللہ پی بهره اند و  
همچنین صلح عمومی در زائر حضرت مسیح نشد یعنی در ریا ان  
ملل متعارادیه متباغضہ صلح و صلاح نشدو نزاع و جدال مند فیح  
ئکشت و آشتی و راستی حاصل نشد چنانچہ الی الان در زائر  
طوائف و شعوب مسیحیہ عداوت و بغض و حرب در نہایت اشتداد  
است اما این در حق جمال مبارک بتمامہ مطابق است حرفاً بحرف و

همچنین در این دوره دیگر جهان دوستی دو عالم -  
انسانی در کمال آسایش وزینت جلوه نماید نزاع و جدال و قتال  
بسیار و راستی و آشتی مبدل خواهد کشد درین طوائف و اقسام  
و شعوب و دول محبت والفت حاصل شود والتبایم و ارتباط محکم  
کرد دعا قبیت حرب بکلی منوع شود و پیون احکام کتاب مقدس  
اجرا کرد دمنازعات و مجادلات در محکمه عمومیه دول و ملل  
بنها یعنی عدالت فیصل خواهد یافت و مشاکل متحده حل خواهد  
کشد قطعات خمسه عالم حکم یک قطبیه یا بد و ام متعدد یک  
امت شود و روی زمین یک وطن و نوع انسان یک طائفة شود و  
ارتباط اقالیم و امتیاز و ایتلاف والتبایم اقوام و طوائف بد رجاه  
رسد که نوع بشر حکم یک خاندان و یک دودمان یا بد نور محبت  
آسمانی بد رخداد و تلمات بغض و عداوت بقد رامکان زائل کرد د  
صلح عمومی در قطب امکان خیمه بر فرازد و شجره مبارکه حیات  
چنان نشوونما نماید که بر شرق و غرب سایه افکنند اقویا و ضعفا و  
لغنیا و فقرا و طوائف متنازعه و ملل متحاد یه که مانند کرک و پر و  
بلنک و بیزغاله و شیروکوساله استند در نهایت محبت و  
ایتلاف و عدالت و انصاف با هم معامله نمایند و جهان از علوم  
و معارف و حقایق و اسرار کائنات و معرفة الله مملوک خواهد کشد حال  
ملاحظه نمایید که در این عصر عذایم که قرن جمال مبارک است

علوم و معارف چقد رترقی نموده است و اسرا را کائنات چقد رکشید  
 شده است و مشروعات عظیمه چقد رظهوریافتہ است و روز ب روز  
 درازد یاد است و عنقریب علوم و معارف مادیه و معرفت الهیه  
 چنان ترقی نماید و مجزاتی بنماید که دیدها حیران ماند و سر  
 این آیه انسیا "زیرا که جهان از مرنة الله پر خواهد بود" بتمامه  
 ظاهر خواهد گشت و همچنین ملاحظه نماید که در این مدت قلیله  
 که ظهر جمال مبارک شده است از جمیع ملل و اقوام و طوائف  
 در ظلل این امردا خل شده مسیحی و یهود و زرده شتی و نمود و  
 بودی وایرانی کل در نهایت الفت و محبت بایکد یگرامیزش نمایند  
 کانه این نغوش هزار سال است که خویش و بیوند بایکد یکرنزد بلکه  
 مانند پدر و مادر خود خترو خواه رو برادرند این یک معنی از  
 معانی الفت گرگ و بیره و ملنگ و بزغاله و شیر و کوساله است و از جمله  
 وقایع جسمیه که درین ژاهموران نهال بیهمال و قوع خواهد داشت  
 علم الهی ب جمیع امتهای بلند خواهد شد یعنی جمیع ملل و قبائل  
 در مثیلان علم الهی که نفسان نهال ریانیست در آیند و ملت  
 واحده کردند و نمایت دینیه و مذهبیه و مباینت جنسیه و نوعیه  
 و اختلافات وطنیه از میان برخیزد کل دین واحد و مذکوب واحد و  
 جنس واحد و قوم واحد شوند و در وطن واحد که کره ارض است  
 ساکن کردند صلح و اشتیعومی درین جمیع دول حاصل کرد

وَانْ نَهَالْ بِيْهَمَالْ جَمِيعْ اسْرَائِيلْ رَاجِمَعْ خَواهَدْ كُرْ بِيْعَنْسِ  
اسْرَائِيلْ دَرْ دَوْرَه آنْ دَرَارَنْ مَقْدِسْ جَمَعْ خَواهَنَه شَدْ وَامْتَ  
بِيهُودَ كَه دَرْ شَرْقَ وَغَرْبَ وَجَنْوبَ وَشَمَالَ مَتْرَقْنَدْ مجَمِعْ شَوْنَسْدَ  
حَالَ مَلَاحِظَه نَعَمَّا يَدَ كَه اينْ دَفَاعَ دَرْ دَوْرَه مَسِيحَ وَاقِعَ نَكْفَتَه  
زِيرَا امْتَهَادَ رَزِيرَ عَلَمَ وَاحِدَ كَه اَنْ نَهَالْ الْهَيْسَتَ دَرَنِيَادَندَوْ  
دَرَايَنْ دَوْرَه ربَ الجَنُودَ كَلْ مَلَلَ وَامَمَ دَرَظَلَ اينَ عَلَمَ وَارَدَ -  
خَواهَنَدَكَشَتَ وَعَمَچَنِينَ اسْرَائِيلَ پَرَاكِنَدَه دَرَجَمِيعَ عَالَمَ دَرَ  
دَوْرَه مَسِيحِيَ دَرَارَنْ مَقْدِسْ مجَمِعْ نَشَدَنَدَ اَمَادَرَيدَ اَيَتَ دَوْرَه  
جَمَالَ مَبَارِكَ اينَ وَدَالْهَيَ كَه دَرَجَمِيعَ كَتَبَ اَنْبِيَا مَنْصُوصَ اَسْتَ  
پَنَايِ ڈَلْهُورَكَذَا اَشَتَهَ مَلَاحِظَه مِنْمَا يَدَ كَه اَزاَ طَرَافَ عَالَمَ طَوَافَ  
بِيهُودَ بَارَنْ مَقْدِسَ آيَنَدَ وَقَرَايَا وَارَاضِيَ تَمَلَكَ نَمُودَه سَكَنَى كَنَنَدَ  
وَرُوزِرُوزَه رَازِيَادَنَدَ بَقْسُمَى كَه جَمِيعَ نَلْسَطِينَ مَسْكَنَ آنَا نَ  
كُرْ دَه .

خاتمه - یکی از خطابه های حضرت عبدالبهاء  
در یاره حقانیت مذکور مقدم سه الهیه که در رمله اسکندریه  
در هوتل ویکتوریا ازلسان اطهر جاری کردیده است

حضرت عبدالبهاء میفرمایند قوله الاحلى (۱)

”مذکور مقدم سه الهیه هریک عالم امکان را شناسی دارد  
نهایت آشرات بودند هریک وقت طلوع عالم را روش نمودند ولی  
کیفیت طلوع تفاوت دارد حضرت موسی کوکب شریعت اسرائیل کرد بسر  
افاق ولی بقوه قاهره شریعت الله را در میان بنی اسرائیل  
منتشر نمود ولی تجاوز زیجائی دیگر نکرد بلکه حصر درین اسرائیل  
بود یعنی کلمه الله  
اسراءيل بخشید و ان ملت در ظلل شریعت حضرت در جمیع  
مراتب ترقی کرد و توسعیح یافت تا رسید بزمان سلیمان و داد و داد  
پانصد سال ظلول کشید تا چنانکه باید و ناید امر منتشر شد در زمان  
فرعون بنی اسرائیل نفوosi در نهایت ذلت و ضعف بودند و مستفرق  
درهوى و هوس و در نهایت درجه سوء اخلاق بقوه معنویه

---

(۱) خطابات مبارکه ص ۱

حضرت موسی ترقی کردند و از ظلمات نجات یافتند و سبب  
نور آنیت آفاق شدند و تحت تربیت الهی تربیت کشند تا  
بعندهی درجه ترقی رسیدند بعد منحرف از صراط مستقیم  
و فنصرف از منهی غوم کشند دواره بدل قدیم افتادند تا  
دوره حضرت مسیح آمد کوکب عیسوی طلوع نمود رایا مان  
حضرت محمد و دی علیل مهتدی بنوره دایت شدند و مستعمل  
بنار محبت الله کشند منجد بشدند و منقطع ازماسوی الله  
کشند از راحتیان از دولتشان از حیاتشان کذشتند و جمیع  
شئونشان را فراموش نمودند ولی محمد و دی قلیل بودند مومنین  
حقیقی فی الحقيقة دوازده نفر بودند و یکی ازانها اعراس  
کرد و استکبار نمود مخصوصاً ریازده نفوذ چند زن شد سیصد  
سال طول کشید تا امر حضرت انتشار یافتو کلمه الله نافذ شد  
وندای ملکوت الله بجمیع اطراف ارض رسید و روحانیت و —  
نور آنیت حضرت جهان را زنده و روشن کرد زمان حضرت  
رسول علیه السلام رسید نیر حضرت رسول طلوع نمود ولی دریک  
بیابانی شن زارخالی از اباب و عذر که از سلطوت ملوک دور بود  
و گو عذایمه متفق شد قوای نافذ د سائر ممالک درانجاندوزی —  
نداشت بلکه مخصوصاً ریختند قبائلی بود که در زمایت ضعف  
پروردند فقط بالنسبه بیکدیک رضوی ملتی داشتند و قبیله اعذام

انها قریش بود که قوه اعظم انها هزار نفر بود که در مکه حکومت می نمودند و در پادشاهی العرب زندگانی میکردند از انتظام و اقتدار فی الحقیقہ عاری بودند و سلاحشان عبارت از شمشیر و نیزه و عصا بود حضرت پتوه قاهره امرالله را بلند نمود واین محلوم است که هر نفسمی که قوه قاهره بینند فوراً خضوع گند و خاشیکرد ده مر عاصی فوراً ملایع شود اکرانسانی را هزار کتاب نصایح بخوانی متأثر نشود دلالت کنی و بیاناتی نمائی که در سنگ تائیر نماید در اواید اثربن کند بجزئی قوه قاهره چنان متأثر نشود که فوراً خاضع و خاشیع کرد د و امتثال امر نماید حضرت پتوه قاهره امرشان را بلند کردند و علمشان را برابرا ختند و شریعت الله انتشار یافت اما جمال مبارک و حضرت اعلی د رزمانی ڈلا ہر شدند که قوه قاهره د ول زلزله برارکان عالم انداخته بود د رمحی محتکف دور از عمار نبود د رقتلب آسیا ڈلا ہر شدند و اعدا بجمعیان نوع اسلحه مسلح بودند حکایت قبله قریش نبود ہر د ولتی با پنج هزار توب ده کرو لشکر د رمیدان حرب جولان میدادی یعنی جمیع د ول د رنهایت اقتدار بودند و جمیع ملل د رنهایت قوت و عظمت اکرستاریخ رجوع نماید از بدایت تاریخ الی یومنا هذاد رهیمی عصر و قرنی د ول عالم پاین انتدار نبودند و ممل عالم پاین انتظام نبودند د رسم چو و قتی شمس حقیقت از افق رحمانیت ڈلیع

نمود ولی در نهایت مظلومی وحید و فرید و بی معین و نصیر  
وقوای عالم بر مقاومت جمال مبارک دائمًا قیام داشت ل رموارد  
بلای مردمی بتی بروجود مبارک وارد شد بلیه ای نماند که  
بنها یست درجه بروجود مبارک وارد نیامد جمیع تکفیر کردند  
تحقیر نمودند ضرب شدید زدند مسجون کردند سرکون  
نمودند و عاقبت در نهایت مظلومیت از وطن اخراج و نخسی  
بهرات نمودند دوباره با سلامبیول وازا سلامبیول با رسوم بـ <sup>پیشیلی</sup>  
منفی نمودند و بعد ب خراب ترین قلعه های عالم مانند  
قلعه عکافرستانند و در آنجا مسجون نمودند دیگر آراینده  
موقعی بد ترا عظم برای نفی و حبس متصرور نمیشد و سرگو نی  
اعظم از این ممکن نه که پنهان رمرتبه و بالآخره ل رفلحه مثل  
عکافسجون کردند چنین واقعه ای یعنی پنهان رمرتبه نگنسی  
از محل سرگونی بمحل نفی و از محل نفی بسجن اعتض افتاد <sup>در</sup>  
تاریخ نیست با وجود این در سجن ل رزیرزنجیر مقاومت بمن  
علی الارض یعنی با جمیع ملوك و مملک فرمودند د رو قتیکه در  
زیر چنگ وزجرانها بود ان الواح ملوك صد و ریافت و اندارات  
شدیده شد و ابدادر سجن اعتنائی بد ولتی نفرمودند  
مختصر اینست که امریکا را در سجن جهان نکیر کرد ل رزیرزنجیر  
آوازه کلمه الله بشرقی و غرب رساند و رابت ملکوت مرتفع

نمود و انوار<sup>ش</sup> ساطح کرد ید و جمیع قوا ای عالم مقاومت نتوانست  
که چند بدلا هر مسجون بود ولی از سایر مسجونین ممتاز بود چه که  
هر مسجونی د رسجن ذلیل است حقیر است و قاعده چنین است  
ولی او چنین نبود مثلا جمیع ارباب مناصب و مامورین که بودند  
در راحت اقد س خانص و خاشع بودند و جمیع زائرین احباب  
مشاهد عیان این نمودند که بعضی از امراء ملکیه و عسکریه نهایت  
ال تعالی مینمودند که مشرف شوند قبل نمیفرمودند متصرف غکا  
مصطفی خیاء پا شاخواست ۵ د قیقه مشرف شود قبول نشد  
فرمان پادشاهی این بود که جمال مبارک در الاقی مسجون  
با شند و اکرنسی بخواهد بحضور مبارک مشرف شود حتی متعلقات  
مبارک نکذارند و در نهایت موالی ثابت باشند که مبارک انسی بحضور  
روک د راهچور وقتی مسافرخانه بریا بود و خیمه مبارک در کوه کرمل  
بریا و مسافرین از شرق و غرب میامدند با وجود یکه حکم پادشاهی  
این بود ولی ابداب حکم پادشاه بتغییر حکومت اعتناء نمیفرمودند  
در سجن بودند اما کل خانص بودند بحسب ظلام محکوم بودند  
اما بحقیقت حاکم بحسب ظلام مسجون بودند ولی در نهایت  
عزت مختصرای نستکه جمال مبارک امرش را در زیر حکم زنجیر  
بلند نمود این پرهانی است که کسی نمیتواند انکار کند هر ننسی  
را سرکون مینمودند زا روزیون میشد محمد و میشد ولی جمال مبارک

را سرگونی سبب علوا مرشد و هرنسنی را مسجون میکنند سبب  
اصلحلال اوست اما مسجونی جمال مبارک سبب استقلال او  
شد هرنسنی را برابرا و جمهور هجوم میکنند مهد و میشود ولکن  
هجم جمهور بر جمال مبارک سبب اشراق نور گشت انوارش  
ساطع شد آیاتش لامع گشت حجتش کامل شد بر هاش واصل  
ولامع گردید ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ . انتهی

پایان رساله

---